

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HÍVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — — 100 Lei.
 Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
 Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
 TELEKI ADÁM /gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj, Strada Andrei Mureșan 10.
 Telefon: 158.

Megértettük, követjük.

Írta: BIRÓ PÉTER kiskgazda, Sintereag.

„Kiskgazda testvéreim!” Ez a megszólítás, amelyet Szász Pál intéz felém, új hangot, új címet ad nekem. Érzem, hogy nagyot haladtam, amikor parasztból kiskgazda, kiskgazdából testvér lettem. Beismerem, hogy jól esik, de nemcsak magamért, hanem azért a sok, sok barázdát művelő, állatot tenyésztő testvéreimért is, akiknek ez a megszólítás szól.

Megérezttük, hogy ebben a szeretetben, pártfogásban új és valódi önzetlenség lakozik. Beálták, hogy aki a kenyeret termeli, elismerésre, pártfogásra is méltó.

Higyjék el nekünk ott fenn, hogy olyan írva volt mindig ez a magyar kiskgazda. Amint lapáltunk, arattunk, a szőlőben álltunk, éreztük, hogy mindenki csak azon igyekszik, hogy rajjon valamit fölünk, — hiszen nekünk úgyszólván mindent ingyen terem a föld, — az esőtől és a laptól. De testvéri kezet olyan ritkán fogtak elünk, sőt mi is olyan ritkán — egymással.

És az a tény, hogy észrevettek bennünket, hogy becsülik munkánkat, bátorít fel arra, hogy mondjam, mi a hiányunk, mi a gondunk, mi-en várunk segítséget.

Az első kérdésünk, hogy a város és a falu ösztön omoljon le a válaszfal. Jöjjenek hozzánk, eressenek fel, mint testvérek, nézzék meg mit dolgozunk, mutassanak rá hibáinkra, legyenek tyáink, barátaink, tanítóink.

Másodszor pedig szervezzék meg az értékelés módját. A termelésben már van segítségünk, vannak szaklapok, vannak segítségek a épkek beszerzésénél, csak a termények értéke-

sítésénél vagyunk magunkra. Ninesen egyetlen falu, ahol szövetkezeti alapon történnének az eladások.

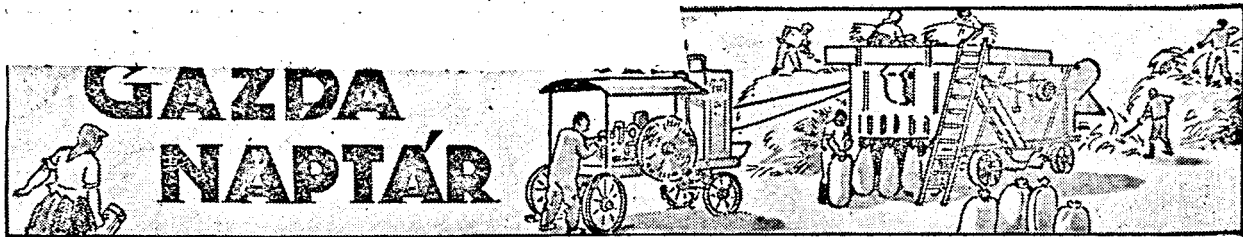
Nines jogi segély, papjaink, tanítóink, tanácsokat adnak, de aki a törvényeket ismeresse velünk, aki megvédene a jogtalanság ellen — senki sincs. Vagy ha van, egy évi munkánk eredményét kell odaadnunk.

A kiskgazda egészségügyi állapota is nagyon rossz, mert ninesenek orvosok és hiányzik a gyógyszer.

Szász Pál ígéretet tesz, hogy a „Gazda” szolgálni fog nekünk. Nem ránk kényszerít valamit, hanem arra hív, hogy közösen csináljunk és közösen dolgozzunk.

Ha ez a program valóság lesz, akkor a „Gazda” ott lesz minden kiskgazda asztalán, mint barát, mint munkatárs. A transzilván kiskgazdák nevében szeretettel hálálom meg a „Gazdá”-nak a Szász Pál, legyen szabad úgymondanom, testvérem köszöntését.

Leszünk, maradunk, akik voltunk, ennek a földnek, barázdáknak a kőből is kenyeret formáló munkásai. Nem kapzsi kizsákmányolói, hanem szeretve dolgozói. És szorgalmas kezű, korán kelő, mézet gyűjtő rajai, méhei annak a kaptárnak, amelyre ezt a három betűt írta az útmutató testvéri bölcsesség és szeretet: E.G.E., Ezzel a fogadalommal köszönti Transzilvánia kiskgazda táborra a „Gazdá”-t és indul vele el, a csak külön-külön nehéz, — de együtt, kézen fogva könnyű és eredményes küzdelemre.

GAZDA NAPTÁR

Augusztus.

I. Szántóföldek.

A hó első napjában fejezik be az aratást. A tarlószántást már meg kellett kezdeni. Szántás után boronáljuk el a földeket. A kukoricát addig járjuk lókapával, míg kárt nem tesz benne. Az üszkös kukorica töveket válogassuk ki, hogy a beteg tövekről ne szedjünk vezőmag csöveket. Az aratás után vett tarlórépát, — amikor a növény két-három levelében van, — felületesen kapáljuk meg. A kölest, muhart, kikelés után 7 napra járassuk meg könnyű boronával. A cséplésnél vigyázzunk, hogy a különböző fajtájú gabonák ne keveredjenek össze. Különös figyelemmel kell kezelni az őszi búzát és rozst, valamint az összes tavaszi gabonákat, mert nagyságuk megtévesztően egyforma és nem lehet könnyen kiválasztani. Ezeket a gabonákat lehetőleg ne egymás után csépeljük. Augusztusban szedjük ki a korai burgonyát (korai rózsza, legkorábbi sárga stb.).

II. Rét és legelő.

A jól gondozott réteken a sarjú vágást végezzük el. Folytassuk a lóhere és lucerna szénakészítését. Kaszálás után a földet boronáljuk meg. A szárítást lapunk mult számában ismertetett szárítókon (üsztürikön) csináljuk. Folytassuk a legelők kőkény és tövisbokrainak irtását. A nagy szárazságban nem tudnak újból kihajtani. A mesterséges rét és legelő terveinket ebben a hónapban valósíthatjuk meg. Az ilyenkor elvetett fűmag jól kikel és jól begyökerezve várja a telet.

III. Állattenyésztés.

A kiszáradt legelőkről hazatérő állatokat etessük csalamádéval, lucernával, vagy más zöldtakarmánnyal. Ebben a hónapban tudjuk csak igazán értékelni a zöldtakarmányok jelentőségét. Nagy hőség idején az állatokat éjszaka kössük ki az udvarra.

Az állat bőre alatt lévő bögölyös dagana tokat nyomjuk ki. Németországban hivatalos uton rendelték el a bögölyök kipusztítását.

A karácsonyi sertéseket fogjuk hizlalóba

A baromfiakat és sertéseket hajtsuk ki a cséplőgépek helyére, hogy felszedjék az elhullott szemeket.

IV. Kertgazdaság.

Arzenes permetezéssel folytassuk az al mamoly elleni védekezést. A földre hullot gyümölcsöt naponta szedjük össze, de nem szabad halomba hordani. A javát zuzzusi össze és pálínkatőzés céljából rakjuk hógó dóba. A teljesen rothadt gyümölcsöt a fától távolosó helyre ássuk el, mert a beteg gyümölcsből felszálló gabonacsira megfertőzi az egészséges termést.

A szilvát gondosan szedjük össze és a fákat támasszuk alá. A mult hónap közepén kezdett alvószennyezést augusztus második feléig folytathatjuk. A hónap alkalmas a földieper ültetésére. Megfogamzásig rendszeresen öntözzük. A fiatal fákat és veteményest szárazság esetén szintén öntözni kell. A paradicsom levéltetveségei és gyümölcsjének rothadása ellen 1½%-os bordói lével permetezzük.

V. Szőlő és bor.

Permetezzünk a pernoszpóra ellen. A hónap végén végezzük el a csonkázást állkapáljuk lágyszemre. Jégverés után azonnal permetezzünk bordói lével, vagy porozunk rézmészporral. Lisztharmat esetén kéállporozással védekezzünk. A hordókat kezdjük előkészíteni a szüretre és a rossz dongák idejében javíttassuk meg.

VI. Vadászat.

Augusztus 15-én kezdődik a vadli vadruca vadászata országgrészünkben. Az október 1-én szabadul fel a fűrj, vadgalamb, gerle, haris, fenyves madár és fenyőrigó tilalm. Ilyenkor tanulnak röpnálni a hasznos madárfiókák, tiltsuk el összeszedésüket. A földmvelésügyi miniszterium azonban 10.224—96 számú rendeletére az idén az egész ország területére a viziszárnyasok, vadruca, vadli, moesári szalonka stb. vadászata csak augusztus elsején kezdődik.

VII. Gazdasági udvar.

Az őszi gabonavetésre tegyük meg a szükséges előkészületeket. Rostáljuk és triörözzük a vetőmagot. Az üszök ellen pedig csávázunk porpáccal.

VIII. Gazdakörök.

Ünnepnapokon gazdanapokat rendezni

Az E. G. E. fajbúza vetőmagcsere akciójáról.

Napjainkban csak minőségbúzát, magas sikértartalommal és elsőrendű sütőképességgel rendelkező lisztet keres és vásárol a külföld. Így mielőbb lehetővé kell tgyük a magyar kisgazdáknak a gyakorlatban legjobban bevált fajbúzákat termelését, mert a fajbúza vetés nemcsak minőségbúzát, hanem a rozsdának, megdőlésnek ellentnemálló, képtelen a korcsbúzáknál sokkal nagyobb és biztosabb termést ad.

Az E. G. E. új vezetősége teljes mértékben átértékelve a kisbirtokosok fajbúza vetőmaggal való ellátásának óriási fontosságát, a nagy horderejét, máris a cselekvés mezejére lépett. A magyar területek legnagyobb részén, ott, ahol a támogatásra, segítségre a legnagyobb szükség van, ott, ahol a búzatermelés a legelhanyagoltabb, utasításai alapján megindult a vetőmagcsere akció. Miután az anyagi eszközök igen szerény mértékben állanak rendelkezésünkre, csak ősszel óvatossággal, kísérleti és fajbúzaszaporító gócpontok alakjában termelési keretek lesznek felállítva, amelyek viszont magukban hordják széles vonalakban való kibontakozás lehetőségét.

Az anyagi eszközök hiányán kívül, az a körülmény is óvatosságra és jólátgondolt lépésre való előhaladásra int, hogy az előbb minden vidéknek, minden talajnak, legalkalmasabb fajbúzáját, kísérletek útján kell megkeresnünk és csak ha ez megvan, akkor térhetünk át nyugodt lélekkel a kérdéses búzafajta nagymértékben való terjesztésére. Egy meghatározott búzafajtának általános termelésre való ajánlása, bizonyos mértékben már irányító gazdálkodást jelent. Bevezetése rendszerint igen nagy felelősséggel jár és mindég csak a tapasztalatokból indulhat ki.

Az E. G. E. szakemberei, elsősorban három, már eddig is, nálunk jól bevált minőségbúza féleség termelését kívánják terjeszteni és kézzelfoghatóan elősegíteni. Ezek, a bányai búzákat közül az 1201. és 1205. számú, nagyérdemű és nagy tudású gazdatársunk, Konopi Kálmán dr. által kinemesített Odvos 241. számú búza. A Bánát egyes vidékein és Bihormegye meleg éghajlatu részein ezenkívül kismértékben megkísérleljük a Cenád 117. és a Dakota búza termelését is.

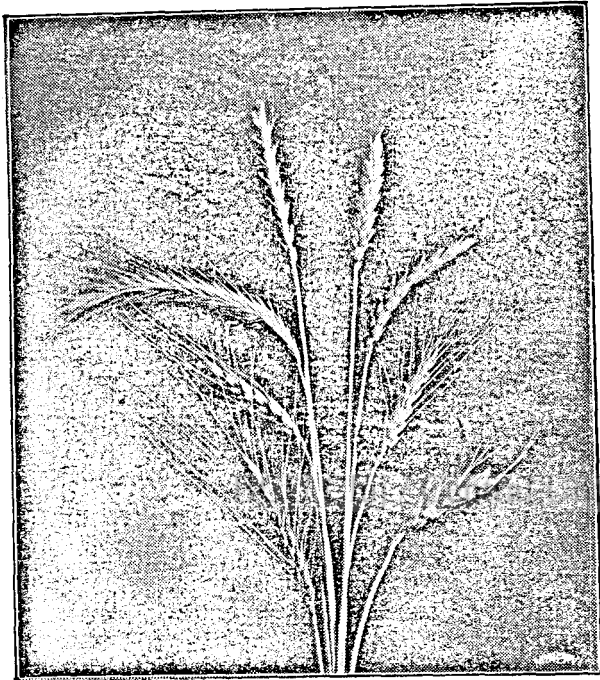
Az említett fajbúzákra vonatkozólag meg kell jegyezni a következőket: az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy a bányai búzafajta nagy termést csak nagyon jó, kövér földön hoznak, tekintve, hogy bokrosodási hajlamuk nem nagy, de erős szalmájú féleségként lévén, a megdőlésnek jól ellentállanak. Magtermésük határozottan minőségbúza. Az Odvos 241 a soványabb talajokon is jól bokrosodó, jóltermő féleség, úgy minőségben, mint hozamban és koránérésben semmivel sem marad el a bányaiaktól. Szintén elsőrangú minőségbúza. Buja, kövér földeken, a bányaiaknál puhább szalmája lévén, a megdőlésre hajlamos ugyan, de a rozsdának kiválóan ellentáll, legyen az bármely rozsdaféleség. A Cenád 117 szintén minőségbúzát ad, de az előbbieknél későbbérésű lévén, a meleg vidékeken a megszorulás veszélyének inkább ki van téve. A Dakota búzáról különbözők a vélemények. A magyarországi búzaszakértők nem tartják minőségbúzának, szerintük a rozsdával szemben való ellentállásra igen csekély, de viszont elismerik, hogy bőtermő és magas Hl.-súlyú féleség. A múlt évben, a Bánátban elérte a 86 kgr. Hl. súlyt. — Szerintem, hátrányaival szemben, nagy előnye az, hogy talán az összes ismert gabonaféleségeink közül a legkorábban érő, megdőlésre kevésbé hajlamos.

Az E. G. E. vetőmagcsere akciója az év őszén csak a szoroson vett Transzylvania magyarlakta vidékeire, a Bánát egyes részeire, Bihar és Sălaj megyékre fog kiterjedni, de ott is olyan vidékekre, ahol a búzatermelés a legelmaradottabb és a gyors segítségre, az irányításra, a legnagyobb szükség van. Arad és Satumare megyék területére, ahol a fajbúzatermelés a kisgazdák soraiban is szépen halad, ebben az évben még nem kerülhet sor.

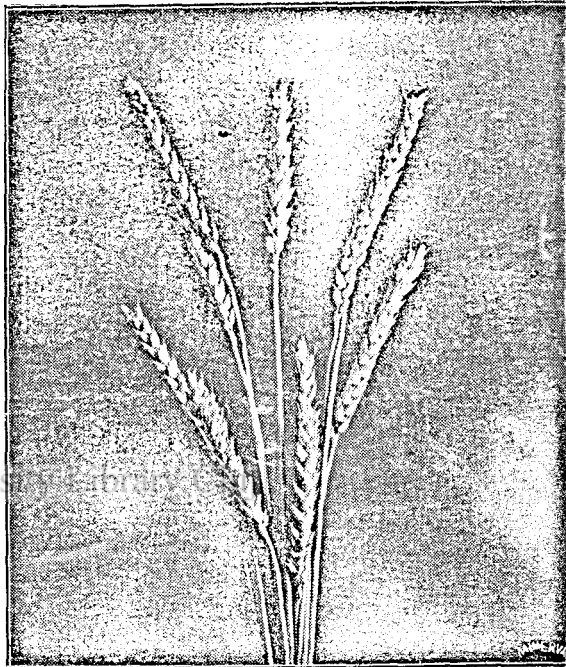
Az E. G. E., a vetőmagcsere akciójának megindításánál súlyos anyagi áldozatokat hoz, tekintve, hogy a termelők, akik a kiválasztott fajbúza vetőmagot eladják, többé-kevésbé termelői felárat számítanak fel. A felár megfizetését, amely a napi ár 15—35%-át teszi ki, az E. G. E. magára vállalja és a kisgazdáknak csak a szállítási költségeket kell viselniük, azt sem mindenütt, mert pld. Bihormegyében, a megye területére ér-

kező és az ott kiosztásra kerülő fajbúzavetőmag szállítási költségeit, áldozatkészségéről példátadó, szép tanuságot tévő, bihormegyei G. E. viseli. Ez a súlyos anyagi áldozat, amelyet az E. G. E. az említett módon hoz, lehetetlenné teszi, hogy a vetőmag becseréléseivel, elrakározásával, stb. járó újabb terheket is az E. G. E. viselje. Ez a fő oka annak, hogy az idén még a csereakciót nem terjeszthetjük tulságosan ki. Megyénként, a nagyobb búzatermő területeken, tehát, csak két kísérleti, illetve szaporítási központot szándékozunk felállítani. A vetőmagcsere tény-

idei termésű, legalább 78 kgr. Hl súlyú, 1 idegen magot tartalmazó búzájáért 750 kg kiválasztott fajbúzavetőmagot. A 10 k. holdnyi területet legkésőbb egy hét leforgása alatt tartozik elvetni, 750 kgr. fajbúzával 250 kgr. saját eddig használt búzájával. Minden egyes 10 holdas parcella egy törzskönyvi lapot kap, amiben részletesen vezet lesz: a tulajdonos neve, az elővetemény megjelölése, a föld előkészítésének módja, a vetés ideje, a tél lefolyása, tekintettel az időjárásra, a tavaszi fejlődés különböző szakaszai, a bokrosodás, fejlődés módja, a rozsd

Ahány kalász, annyiféle. Kép egy mérai kiscgazda búzaterméséből.

A vetőmagcsere egyik nemes fajtája. Bánkúti 118-a

leges lebonyolítását, azok a gazdakörök fogják végezni, amelyeknek területén a kísérleti és szaporítási központ fel lesz állítva. Egy ilyen központ jövőbeli működésének ismertetésére, példának, felhozom a salontai (Bihormegye) gazdakör kebelében felállítandó, központi szervezetét. A salontai gazdakör tagjai közül — meg kell itt említenem — hogy a vetőmagcsereakció előnyeiben csak olyan kiscgazda részesülhet, aki az ország területén lévő valamelyik gazdakör tagja; kiválasztott 15 olyan kiscgazdát, aki abban a helyzetben van, hogy 10 k. hold búzát vethet. A 10 hold búzával bevetendő terület négy egyenlő 4000 □-öles parcellára lesz felosztva, mindegyik parcella másfajta búzával lesz elvetve és pedig három kiválasztott fajbúzával és a negyedik mindig azzal a búzával, amelyet az illető kiscgazda eddig is rendszeresen vetett. A 15 kiscgazda kap egyenként, 750 kgr. saját,

a való hajlam, az érés stb. vonatkoztatva különböző fajtákra. Továbbá az aratás időpontja, a hozam kereszttszáma és magra holdanként, a Hl. súly és sikertartalom megjelölése. A 15 darab törzskönyvi lap összehasonlításából feltétlenül, megbízhatóan fog tünni, hogy az illető vidékre melyik legmegfelelőbb búzafajta, hiszen ez a zenőt, 10 K. holdas parcella, nem egyelő mint egy és ugyanazon kísérletnél, tizen-ször megismételve. A jövő évben e parcellakon termett fajbúzából, minden gazda visszatarthatja magának a vetéshez szükséges általa legjobbnak vélt fajvetőmagot, a többi az E. G. E. rendelkezésére kell bocsátania, az előírt időpontban, naptár, vagy ugyanannyi mennyiségű közönséges búza ellenében. A jövő évben, tehát, minden nagyvált költség nélkül, minden vidéken, meg lesz az E. G. E.-nek a továbbterjesztéshez szükség

ajbúzája. Az elosztás, ellenőrzés, búzabezé-
 dedés munkáját az E. G. E. felügyelői, kar-
 tve a megyei gazdasági egyesületekkel és
 közvetlenül felelős gazdakörrel fogják
 együtt végezni.

Az E. G. E. e nagyvonalú és nagyfon-
 sságú akciója nemcsak a magyar kisgaz-
 zink helyzetén fog lendíteni, hanem az ál-

lamnak is nagy szolgálatot tesz azért, hogy
 nagy, elhanyagolt búzaterületeket, kivitelre
 kiválóan alkalmas minőségű búzát termő terü-
 tekké alakít át, kiérdemelve ezáltal nem-
 csak magyar gazdatársaink, hanem az ál-
 lamhatalom, sokkal nagyobb súlyú jóindu-
 latú támogatását is.

Telegdy László.

A tarlónövények művelése.

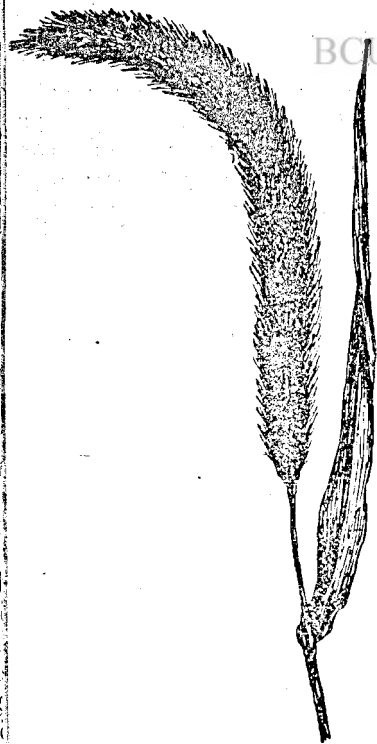
A Gazda multhavi számában ismertettük
 néhány gyorsfejlődésű tarlótakarmánynövény
 vetési módozatait. A cikk nyomán többen
 megkísérelték a korán felszabaduló tarlóikat
 vetni. Értesüléseink szerint az országsszer-
 te indult esőzések után a vetések szépen fej-
 dnek.

Nem lesz érdektelen dolog: seregszemlét
 tartani a gyakorlati munkák fölött, lássuk
 milyen bánásmódban kell részesíteni ezeket a
 övényeket?

A mohar bírja a szárazságot a legjobban
 nyári takarmánynövények közül. Jelentő-
 se épen ebben a körülményben rejlik. A
 edves, vizenyős földön kívül, bármilyen ta-

kint). Vetés után végigjártjuk a hengert. A
 kikelt vetést pedig megboronáljuk. A széná-
 nak szánt mohart akkor vágjuk, amikor tel-
 jesen kihányta a fejét, mert a szőrzete ilyen-
 kor hull le. Szénatermése 15—30 q-ra tehető.

A köles szintén jól bírja a szárazságot,
 a tarlóba zöldtakarmánynak szokták vetni. A
 talajt jól elő kell készíteni, meg kell szántani
 és simára boronálni. A kölest is lehetőleg
 vetőgéppel kell vetni, de valamivel nagyobb
 sortávra 20—22 cm., mert így jobban bírja a
 szárazságot. Géppel holdankint 10—15 kg-ot,
 míg kézzel 20—25 kg-ot számíthatunk. Ki-
 kelés után meg kell fogasolni a talajt. A kö-
 les egyik veszélyes ellensége a kölesüszök,
 emiatt vetőmagvát úgy kell csávázni, mint a
 búzáét. A köles akkor vágható, amikor a
 bugáját kihányta. A fagy iránt rendkívül

Mohar.

Köles.

ban megél. A felszántott és elboronált tar-
 lóba, vagy csak egyszerűen mélyen megtársa-
 sított földbe, lehetőleg vetőgéppel vetjük, a
 agszükséglet gabona-sortávra vetve tiz-
 zennégyszáz kilogramm (katasztrális holdan-

érzékeny s ezért a korai derek előtt le kell
 kaszálni. A termés mennyisége változó. Zöl-
 den 15—30 q-t ad, de jó talajban és kedvező
 időjárás mellett még ennél többet is.

A fehér mustár vetése még most sem

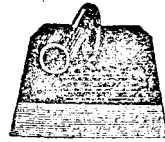
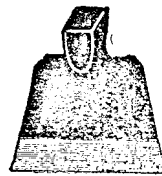
késő. Ez valamivel igényesebb talajnövény és csak a bő tápanyagokban gazdag földben fejlődik szépen és biztosít megfelelő termést. Apróra elmunkált talajba vetjük. A fehér-mustár hasonlít a rozshoz, mert szintén üledettebb talajt kíván. Ezért a vetéssel várunk egy hétig, vagy ha az idővel már kikésettünk, jól meg kell hengeregni a talajt s utána azonnal jöhet a sekélyes boronálás. Gabona-sortávrva vetve géppel 12—15 kg. magot számítunk. Száraz időben tanácsos 20 kg-ot is vetni. Ne vessünk mélyen, 1—2 cm. rendszeren megfelel. A 10 cm-nyi magas mustárt fogasoljuk meg, hogy kiküszöböljük a talaj cserepedését. Ahogy az alsó virághimbók jelentkeznek, megkezdhetjük a mustár kaszálását. Rendszerint annyit vágjunk, amennyit egy nap feletethetünk. A legnagyobb mennyiséget akkor adja, amikor teljes virágzásban van, de mihelyt a termőképződése megkezdődik, már sok mustárolajat tartalmaz, amitől az állatok megbetegedhetnek és a tej is kesernyés ízt kaphat. Ezért szokták egy-kétheti időközökben vetni. Például augusztus közepén az első, szeptember elején a második és közepe táján a harmadik vetés. Ilyenformán már szeptember vége felé, hat héttel a vetés után zöldtakarmánnyal rendelkezünk és még november elején sem fogyunk ki belőle. A virágzó mustár elviseli a korai fagyokat is s éppen ezért tovább etethető a többi zöldtakarmányoknál. Termését a talaj és az időjárás határozza meg, 70—80 q, de bő esőzések idején eléri a 100—150 q-t is.

Az *őszi repce* és rozsa keveréke, amit keszthelyi keveréknek is neveznek, már ősszel nagymennyiségű zöldtakarmányt biztosít. A talajt jól előkészítjük és lehetőleg vetőgéppel vetjük, gabona sortávrva 70 kg. rozst, 8—10 kg. repcével keverve. Vetés után meg kell hengeregni a talajt. Ősszel legeltethetjük, tavasszal pedig korán használhatjuk és a talajt kapásvetőnnel, kukoricával bevethetjük.

A *tarlórépa* országrészünk egyes vidékein eléggé népszerű. Ez a növény a repcével rokon és egyező a talajigénye is. Vetése, ahol augusztusban egy-két kiadós esőt kap, mindenütt sikerül. Megkivánja az apróra elmunkált talajt. Vetőgéppel szokás vetni 30—40 cm. sortávra. Vetőmagszükséglet 1—1.5 kg. holdankint. Ilyen kicsiny mennyiséget csak homokkal keverten vethetünk, azután hengerezünk. Kikelés után a sorközöket sekélyesen meg kapáljuk. A kapálásnál kitűnően használható a Rapid-kapa, mert egy nap alatt 1—1.5 holdat könnyen megkapálhatunk vele.

A répa további munkálatait, a sorátvágást négyzet alakú kapával és a ritkítást egyidejűleg végezhetjük el. A növény gyorsan fejlődik. A sorokon 15—17 cm-re ritkított répa levelei hamar összehorulnak s így több kapálást nem is szokott igényelni. Ha a talaj

elgyomosodna, úgy még egyszer megkapálhatjuk. Termése 150 q körül szokott mozogni. Ősszel kiszedjük és karácsonyig takarmánnyal

Saraboló, vagy sorokat átvágó kapák

zunk vele. Teleki Arvéd gróf megfigyelése szerint Angliában nem szedik ki, hanem sok hokkal, hizóürrükkel rágatják ki a földből.

A *pohánka* melegebb vidékeken szintén sikeresülhet, virágai kitűnő méhlegelőt adnak 2—3 héten keresztül. Holdankint 40 kg. vetünk.

A *csibehur* nedves időjárás esetén költönyebb, homokos talajon, jó takarmányt, vagy legelőt ad. Nagyon jól bírja a szárazságot mint négy hét alatt kifejlődik. Az apróra dolgozott talajba 8—10 kg.-t vetünk. Kifejlődéskor megkaszáljuk és zölden feletetjük, vagy legeltetjük. Magtermése holdankint 3—4 q.

A *biborhere* nálunk nincs elterjedve, Dunántul, különösen Baranyamegyében, nagy területen termesztik úgy a kitűnő tejelgyarapító takarmányért, mint a jól értékesíthető magtermésért. Vetésével augusztus közepéig is várhatunk. Tarlóhántás után szárazságon 15—17 cm. mélyen és boronáljuk el az egész földet. Géppel gabona-sortávra vetve 12—15 kg. magot igényel. A vetés esztendő elején csak kikel és megerősödik. A nagymennyiségű takarmányt a következő év májusában akkor Szénát készítenek belőle, mert zölden nyelhető eszi szívesen az állat. Katasztrális holdankint a termés 20—30 q szénát is meghaladja. Magtermése 5—6 q. A kicsépelet polyva és szalma olyan jó takarmány, mint a rendes jó szalma. Májusban a termés eltakarítása után a fű még könnyen bevethető, vagy őszi szénát aláposan előkészíthető.

Seyfried Ferenc

Szállítunk elsőrendű minőségben:

Szőlőoltványokat, gyümölcs- és díszfákat, díszbokrokat, dália-t és egyéb évelőket, magas és törpe rózsafákat, gyümölcsalanyokat.

AMBROSI, FISCHER ÉS TÁRSA
AIUD. JUD. AIBA.

Hányszor szántunk az ősziék alá?

Régi közmondás, hogy az őszi gabonánál: ahány szántást ad az ember, annyi zsák gabonával lesz több. Lássuk tehát vajon hány szántást, milyen talajmunkát célszerű az őszi gabonavetés előtt elvégezni

A talaj előkészítése a különböző növények befogadására nem olyan egyszerű, mint ahogy azt sokan elképzelik és általában azt gyakorolják. A termőföldet még ha semmivel sincs bevetve, ne tekintsük holt tömegnek, mert abban arasznyi mélységben sok, sok apró élőlény nyüzsög. Ezek az apró úgynevezett *talajbaktériumok* szabad szemmel nem is láthatók csak erős 500—1000-szeres nagyításban. A rendeltetésük pedig az, hogy talajban lévő oldhatatlan tápanyagokat a növények gyökerei által könnyen felvehető tápanyagokká tegyék és hogy a levegőben lévő nitrogént lekössék a növények számára. A talajélet segíti elő a föld *beérését*. Mint minden élőlénynek a talajban élő apró szervezeteknek is három dologra van szükségük: or melegre, levegőre és nedvességre.

A *meleg* évszakonként váltakozik. A talajélet tavasszal az első tavaszi meleg napokon kezdődik, legfokozottabb nyáron, ősszel pedig lassan beszünteti működését. A *levegő* behatolását mi segítjük elő a szántással és más talaj munkával. A *nedvességet* pedig ami a száraz éghajlatuknál a legfontosabb, szintén mi kell, hogy biztosítsuk a szántás azonnali elboronálásával. Kivéve az őszi mély szántást és a további talaj porhanyításokat. A talajban élő apró szervezetek a gazda ingyen napszámosai, amiért mindenkor úgy műveljük a talajt, hogy a fenti kedvező életviszonyok közt azok fejlődésében fennakadás ne álljon be.

A legelterjedtebb őszi gabonánk a búza. Szántóföldeink 30%-át, sokszor 50%-át búzával vetjük be. A hegyes vidéken hasonló arányban termesztik a rozst. Olyan vidéken pedig, ahol a korai árpa jól értékesíthető, az őszi árpát vetik nagyobb területen.

A búza és rozs ugarba vetése hármassal bír, falvakban szokásos. Hál' Istennek ezen falvak száma évről évre apad, mert egyre többen térnek át a takarmánynövényes vetésforgóra. Az ugar rendszeren kukorica nyomán egy évig üresen maradt rész. Alaposan művelt és pihentetett földeken a búza kitünően fejlődik és jó termést ad, de a legnagyobb termés sem pótolhatja azt a hasznót, amit az üresen maradt esztendő alatt, szálas takarmánynövény termésben hozott volna a föld. A hármassatáru falvakban az emberek általában kórén teletetik marháikat. Szénát nagyon keveset adnak. Ha eze-

ken a helyeken az ugarrendszerrel áttérnénk az okszerű takarmánynövényes vetésforgóra a mai búza termésüket és átlag minden növény termését tovább fokozhatnák mert a több takarmánnyal, több marhát tartatnának, ami többet is trágyázna. Ezenkívül a pillangósvirágú takarmánynövények a gyökereikön lévő apró élőlények segítségével is gazdagítják a földet.

Az *ugar* búzaföldnek való előkészítését közvetlenül a kukorica leszedése után az *őszi mélyszántással* kell megkezdenuünk. Tavasszal májusban 12—15 cm. mélyen *megugaroljuk* a már kizöldült földet. Az általános szokásoktól eltérőleg szántás után a földet azonnal megboronáljuk, hogy a nedvesség ne párologjon el és a talajban erőteljes baktérium élet induljon meg. Az ugarolás után következik nyár folyamán a *keverő szántás*. Ennek a munkának az elvégzésére nagy gondot kell fordítsunk. Ha az őszi mély szántást szintén elvégeztük, a tavaszi ugarolást, tárcsázással vagy egyéb sekélyen művelő eszköz (lókapa stb.) munkájával is helyettesíthetjük. A keverő szántást azonban nem. Amint a nevéből is kitűnik ennek a szántásnak a főcélja a jól beérett felső 12—16 centiméteres földréteget az alsóbb 18—22 cm-es réteggel összekeverni. Szokás a keverő szántással a trágyát is aláakarni, de ez a mi esetünkben nem helyes. A keverő szántás idejét jól válasszuk meg, hogy az eke ne végezzen rögös szántást, mert az ilyenkor huzott rögöket nagyon nehéz szétmorzsolni. Végezzük ezt a szántást minél mélyebben, 18—20 cm-re, de ne mélyítsük egyszerre 3 cm-nél többre, mint ahogy azelőtt szántottak. Szántás után boronáljuk el a talajt! Aki azt tartja, hogy a csíkokba hagyott barázdából kipusztul magostól a gyom, téved, a kiszáradt rögös földben esupán a talajélet szűnik meg. A gyomok magvai a száraz földben úgy helyezkednek el, mint a magtárban és a búza vetőszántásánál az előkészített talajban kikelnek.

A *kellő időben* elvégzett keverőszántás után számos esetben még a búzánál is elegendő a tárcsázás fogasolással, vagy csak a fogasolás. A rozsról pedig tudjuk, hogy üledett talajt kíván s épen ezért vetésnél kerüljük a föld tulságos megbolygatását. A vetőszántást 8—12 centiméter mélyen végezzük el. Az ősziék bevetésénél csak a magágyat igyekezzünk apróra elmunkálni, a talaj felületén maradó egy két göröngy kitünő szolgálatot tesz a tél folyamán mint hófogó.

A búza legjobb előveteménye a *zabosbüköny*, mert korán lekerül és elegendő időnk van a talajt előkészíteni. Azonkívül a

pillangósok gyökere nitrogént is gyűjt. Kaszálás után a zabosbüköny *tarlót* azonnal *buktassuk alá* és boronáljuk el. Miután a szántás kizöldült és a föld jól beéredett (morzsálékos állományu mint a vakondturás és süpedékes rajta a járás) végezzük el a *keverő mély szántást*, de ennél a szántásnál is járjon borona az eke nyomában. A keverő szántás nyomán, ha vetésig kizöldül a földünk, szántjuk sekélyen alá, boronáljuk el és az így elkészített talajba vessük lehetőleg géppel el az őszi gabonát.

A *repece*, az ókirályságban elterjedt előveteménye a búzának. Ez szintén korán lekerül és a földet könnyen előkészíthetjük buza alá, csupán a talajt nem gazdagítja.

Lóhere után a norfolki négyes vetésforgóba következik a buza. Mielőtt feltörnénk a lóherést, hagyjuk egy arasznyira megnöni és úgy forgassuk alá. Az aláforgatott zöld rész kitűnő trágya. A júliusban megszántott és elboronált földet később *keverőszántásban* részesítjük és végül, ha arra szükség van

vetőszántásban. A lóhere tarló sekély megmunkálását ne mulasszuk el, még ha tárcsás boronával is hajtánánk csak végre, mert keverő szántást megkönnyíti.

Egyes vidékeken az őszi gabonát *kukoric* nyomába is szokták vetni. Korai kukoric esetében, a kukorica tarlót járassuk meg tárcsásboronával vagy szántjuk meg sekélyen. Ezeket a munkálatokat csak akkor vihetjük könnyen keresztül, ha a kukoricát nem tőre magasságban sarlóval vágjuk, hanem kapával közvetlenül a föld színe felett. A sekély szántás után egy keverő mély szántás következik, ami a vetőszántást is helyettesíti.

Általános szokás, hogy az őszi kalászosok alá istállótrágyát használnak, ami helytelen, mert a trágyázott földben a szalmásgabonakéseivé válik és gyakran megdől. A trágyával kihordott gyommagvak pedig kikelnek a vetősükben. A kapás növények (kukorica, répa) jobban értékesítik a trágyát nem dőlnek meg és hagynak a szalmásgabonának is tápanyagot.

Fertőtlenítsük borsó- és lencsefelmésünket.

A zsiszik évről-évre óriási károkat okoz a borsó és lencse termésünkben.

A kicsiny, 4–5 mm. hosszú fekete zsiszik a még zöld borsó hüvelyre rakja petéit. A kikelő lárva pedig a hüvelyen keresztül berágja

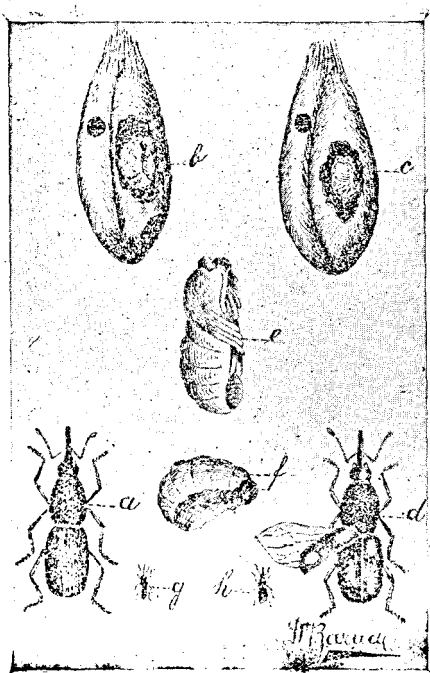
magát a zöld borsóba és az ott él kifejlődéséig. A megérett zsiszikes borsónak az a jellegzetesége, hogy a héjja helyén sötétebb. A kifejlődött zsiszik a borsó szemben elhagyja a helyét és a borsón egy lyuk marad vissza. A lyuka borsó kereskedelmileg értéktelen és csak a állatokkal etethető fel.

A zsiszik ellen szénkénes fertőtlenítéssel védekezhetünk. A fertőtlenítendő borsót vagy lencsét egy jól záró nagyobb hordóba, cemer vagy vastartályba helyezük és az edény nagysága szerint minden köbméter irtartamra egy negyed kiló (250 gr.) szénkéneget adagolunk. Az edényt csak $\frac{3}{4}$ részig töltjük meg és a szénkéneget egy zsákban vagy papírra öntjük. Miután behelyezzük a megfelelő mennyiségű szénkéneget, várjunk az edény bezárásával addig, amíg a képződő gáz ki nem szorítja a levegőt az edényből. Ez akkor következik be, amikor szénkénes gáz szaga az ajtónyíláson is jól érezhető. Az edényt 24 óráig teljesen légmentesen kell zárva hagyni, hogy a gáz pusztítsa el az összes bogarakat.

Nagyobb mennyiségű borsót, vagy lencsét jól záró ablakú és ajtójú helyiségben is fertőtleníthetünk. Ebben az esetben a szénkénes mennyiséget az egész helyiség irtartalmjáról számíthatjuk. A helyiséget 24 óráig hagyjuk bezárva. Az ajtót és ablakokat ragasszuk be papírral.

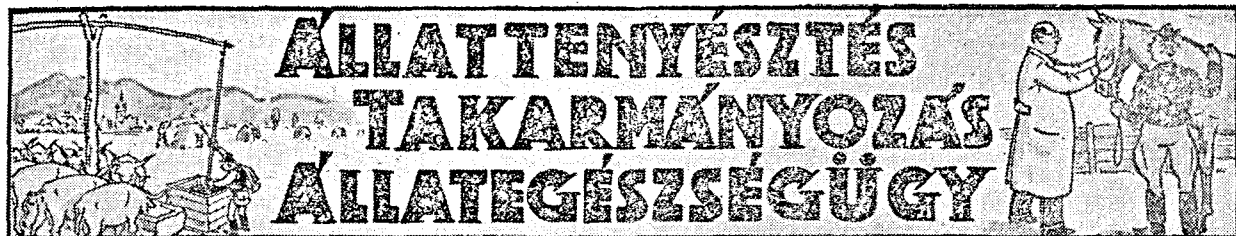
A szénkénes gáz rendkívül gyúlékony, tehát égő gyufával vagy cigarettával ne járjunk a helyiség közelében, hogy a falakon kiszivárgó gáz ne hogy tüzet fogjon és robbanjon.

Csak jól megérett borsót fertőtlenítsünk!

a) Magtári zsiszik (*Calandra granaria*) erősen nagyítva; g) ugyanaz természetes nagyságban; d) rizs-zsiszik (*Calandra oryzae*) erősen nagyítva; h) ugyanaz természetes nagyságban; b) erősen nagyított buzaszem, benne a zsiszik álcája; c) ugyanaz, benne a báb; e) az álcája; f) a báb erősen nagyítva.

Az E. G. E. állattenyésztési munkatervének irányelvei.

Irta: Szeghő Dénes.

Minden ország újból szervezi termelését, lebontja az elavult alapzatot, hogy újjal helyettesítse, mert látja, hogy a mai nehéz élet, a munka új módszerét kívánja meg. Gazdasági életünk merő, szembetűnő ellentét; nagy a búzafeleslegünk, de mégis drága az elfogyasztott kenyér, teheneink és juhaink száma nagy, de tejfogyasztásunk mégis alig számba vehető.

A gazdának ma arra kell törekednie, hogy egész gazdálkodását célszerűen irányítsa és jövedelmi forrásait gyarapítsa, fokozza. Csodálkozunk azon, hogyha állatainkat nem fizetik meg, de arról természetesen megfedkezünk, hogy a nagyobb jövedelem elengedhetetlen feltétele a jobb minőség. Ezt pedig csak komoly, szivós és kitartó munkával, továbbá ismételt hangsúlyozott célirányos gazdálkodással érhetjük el.

Az állattenyésztés a gazda egyik fő jövedelmi forrása. Meg kell vizsgálni, tanulmányozni a kérdést, lássuk, hogyan tudjuk az állattenyésztés színvonalát emelni, hiszen ez önmagában véve jövedelem gyarapodást jelent és rájövünk arra az igazságra, hogy az általános gazdasági válságon kívül bizonyos mértékig mi is felelősek vagyunk jelenlegi helyzetünkért!

Ma, amikor a mezőgazdasági termelés szinte csődöt mondott, kizárólag az állattenyésztés révén lehet legjobban értékesíteni termelvényeinket. Az állattenyésztő beoszthatja bevételeit az év különböző szakaira. A mezőgazda nem urallhatja a természeti erőket és termése az erők kegyelmétől függ, de az állattenyésztő egyéni képzettsége, tudása irányíthatja munkáját. A növény-, illetve gabonatermelő kaszál, arat és eladja termését, de évente csak egyszer jut jövedelemhez, míg az állattenyésztő beoszthatja: az évnek ebben az időszakában feljavítom a borjaimat, későbbben disznót, vagy szarvasmarhát hizlalok és szükség szerűen jövedelemhez is jutok.

Mi ezzel nem azt gondoljuk és nem akarjuk azt mondani, hogy kevesebb búzát termeljünk, sőt ellenkezőleg — többet, de kisebb területen, s az így felszabadult parcellákat az állattenyésztés céljaira kell felhasználnunk.

Igy iparosítanunk kell az állattenyésztést, hogy évi termelésünk azután jóval felül kell mulja állatállományunk összértékét. Ilyen eljárással nemesak többet, de valószínűleg job-

bat is fogunk piacra vinni. Már akkor is sokat teszünk, ha teheneinktől évenként és fejenként 1—1.5 kiló vajjal termelünk többet és elérjük, hogy tyúkaink az eddigi 50—60 darabos átlag helyett 70—80 tojást fognak termelni, mert ezt a többletet ha másra nem, úgy gyermekeink egészségesebb táplálására fordíthatjuk.

Ezt el is fogjuk érni, mihelyt átmegy a köztudatba, hogy a jól tejelő tehén ivadékát eladni nem szabad, hanem jól és észszerűen takarmányozva fel kell nevelni, hogy a tojás-termelés fokozása a mi utánjárásunkon s az ólak tisztaságán kívül ugyancsak a helyes etetéstől függ.

Meg kell tanulja népünk, hogy minden állat érző lény, mely szereti és kívánja a jó levegőt, napfényt, tisztaságot és az utóbbival járó fáradságot sokszorosan visszafizeti értékesebb többtermeléssel, tehát az istállókat és ólakat úgy kell átformálni és gondozni, hogy azok az egészséget és fejlődést szolgálják és ne akadályozzák.

Fel fogjuk hívni gazdáink figyelmét arra a tényre, hogy a legelő féltve őrzött kincse, jól gondozott tőkéje kell legyen mindenkinek és meg kell tanulják termőképességének megóvását és fokozását.

Arra is meg kell tanítani népünket, hogy túlon-túl költséges hizlalási módszerét módosítsa; fel kell világosítanunk, hogy ne pazarolja a takarmányt, azt gondosabban is helyezze el, óvja meg és állatait célszerűbben takarmányozza.

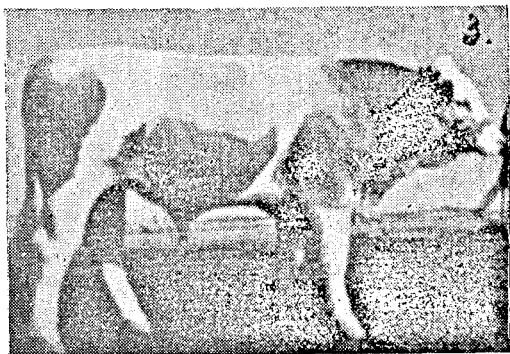
Tudnia kell minden gazdatársunknak, hogy jó csikót vagy borjút jászol mellé kötve nem nevelhet és milyen módon pótolhatja a legelők, kifutók elégtelenségét vagy hiányát.

Nem feledkezünk meg annak tanításáról, hogyan lesznek majd állattartókból állattenyésztőkké, mint ahogy tudatosan és okosan kell majd felkarolniuk az állathizlalást és az állatkereskedelmet is.

Gondoskodni fogunk arról, hogy tiszta és világos fogalmuk legyen a különböző és az állatok sorait olykor meglizedelő, főképen a ragadós állatbetegségekről, azok elleni gyors, biztos és olcsó védekezésről, különös gondot fordítva az emberekre is átragadó állatbetegségek korai felismerésére. Ezzel kapcsolatban is-

mertetni fogjuk az állategészségrendőri óvintézkedéseket és azok végrehajtási módját, különös tekintettel a megelőző védőoltásokra és a fertőtlenítésekre.

Minden kisgazdának el kell sajátítania a tej- és hústermelésre vonatkozó ismereteket, a

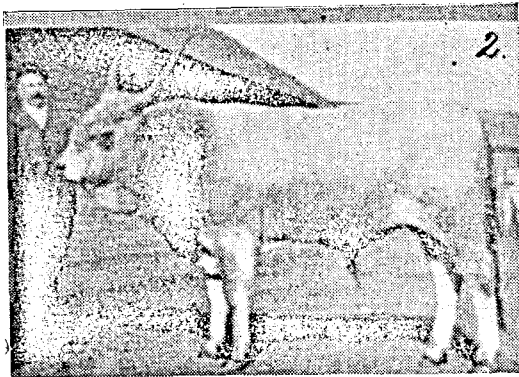
Szimentáli fajbika,

köztisztasági szabályokat, hogy magát és másokat a káros következményekkel járó fertőzéstől, betegségtől megóvja, megmentse.

Mindezeket a folyó év őszén, a sertéskihelyezési terv megvalósításával kezdjük meg, hogy folytathassuk a szarvasmarha-tenyésztés megfelelő irányításával ott, ahol ez szükséges lesz, szövetkezetek, társulatok alakításának előmozdításával, nem feledkezve meg a kölcsön-

nős állatbiztosítás eszméjének népszerűsítéséről sem.

Szakítsunk tehát a mult hibáival, termeljünk több takarmányt, tartsunk több — legálább kétannyi — állatot, mint eddig, hogy egy részt a talajt jobban művelve többet termel-

Magyar fehér fajbika.

hessünk, másrészt hogy felhasználhassunk állataink által minden mezőgazdasági mellékterményt is, hogy illetéknépp jobban és olcsóbban élhessünk és megalapozhassuk a boldogabb jövőt.

Ahhoz viszont, hogy vázolt tervünket megvalósíthassuk, Isten kegyelmén kívül szükségünk van az E. G. E. tagjainak odaadó támogatására és korlátlan bizalmának előlegezésére.

Miért csökkent a székelység marhaállománya?

— Hozzászólás. —

A Gazda multhavi számában cikket olvastam a székelység marhaállományának veszedelmes csökkenéséről. Az ijesztő számok valósággal megfélemlítik az olvasót. Be kell azonban ismerjünk, hogy az adatok az utolsó betűig és számig megfelelnek a lesújtó valóságnak.

A „Gazda” szerkesztősége felhívást intézett, hogy mondjunk véleményt vajjon mi az oka és hogyan lehetne orvosolni ezt a veszedelmes helyzetet. Néhány mondatban bátorodni fogok hozzászólni az ügylőz és szerény megjegyzéseimmel rávilágítani a kérdés lényegére.

A Székelyföld gazdasági helyzete súlyosabb az ország bármelyik más részénél. A lakóság egyik tekintélyes részének az erdő biztosította kenyerét s ehhez hozzájárult a föld hozama és az állattenyésztéssel járó bevétel. Az erdő már nem a miénk s így a legelő sem. Ezáltal megesappantak a munkalehetőségek és megbillent a gazdasági egyensúlyunk is. Az emberek nagyrésze kénytelen volt más helyekre költözni. Nagyrészüik a fővárosba, sokan pedig a szászokhoz szolgálni mentek. Így otthon értékesítették hozzá potom áron

állataikat, mert nem volt aki gondozza és etesse őket. A pénzt főleg utiköltségre használták fel s az eredmény az lett, amint azt számos esetben megállapíthattam, hogy a székely ember állat és pénz nélkül maradt. A munka csak annyit jelentett számukra, amennyiből épen meg tudtak élni. S így nem sikerült egy év alatt sem összehozni annyit, hogy a faluba visszatérve újból rendbehozhassák kicsiny gazdaságukat, de a marhaállomány tulajdonképeni csökkenése akkor indult meg rohamosan, amikor a konverzió előtti időben könnyörtelenül végrehajtották a gazdákat. Ebben az időben nagyon sok ember szarvasmarhája került dobra, mások pedig, hogy megelőzzék a végrehajtot eladták.

Ez az igazi helyzet. Meg kell azonban még említenem, hogy az adóterhek elviselhetetlenek és azok a kisgazdák, akik otthon megélhetnek, csak úgy tudnak eleget tenni az állammal szembeni kötelezettségüknek, hogyha csökkentették marhaállományukat. A gazda azt hitte, hogy rövidesen ugyis emelkedni fognak a terményárak és csak sikerül annyit megtakarítani, hogy visszaállítsák a régi

marhaállományt. A várakozás azonban nem teljesült be és a gazdasági helyzet még súlyosbodott.

Most nem is arról kellene beszélni, hogy mi volt és hogyan történt, hanem arról, hogy vajjon miképpen lehetne megakadályozni a további esökkenést és azután pedig hogyan tudnánk emelni a marhaállományt.

A tulajdonképeni talpraállítás csak akkor következik be, ha a gazdasági helyzet javulni fog. Épen ezért az egyetlen mostani teendő abban nyilvánul meg, hogy gátat emeljünk a csökkenés folytatásának. Ez pedig csak gyors hitelnyújtással vagy olcsó fajállat be-

szerezéssel érhető el. Ha a székely gazda a jövőben fajállatot fog tenyészteni, kétszeres értékük és áruk van s így könnyebben segíthet helyzetén.

A hitelkérdés ma szinte megoldhatatlan akadályokba ütközik, s épen ezért egyetlen kivezető utnak a célszerű állattenyésztést tekintem.

Remélni kell, hogy az E. (t. E. új vezetősége, mely tevékenységének első napjaiban már felvetette a kérdést, tanulmányozni is fogja s minden tőle telhetőt meg fog tenni.

Szöts János.

Biztosítsunk

a mi intézetünknel, a

Minerva

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

Népszerű feltételek! Olcsó díjak!

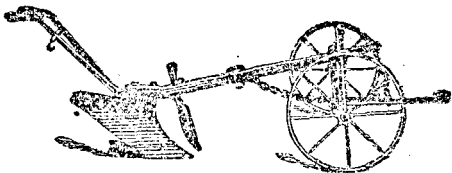
Mezőgazdasági gépek, eszközök és anyagok nagybani lerakata.

Talajmivelő, vető, cséplő, magtisztító, burgonyakiszedő stb. gépek nagy raktára

Minden típusu, eredeti

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszközök fő ismertetőjelei:
Gondos gyártás
és nagyértékű anyagminőség!

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon, mert az alkatrész értékét egyedül az anyag minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

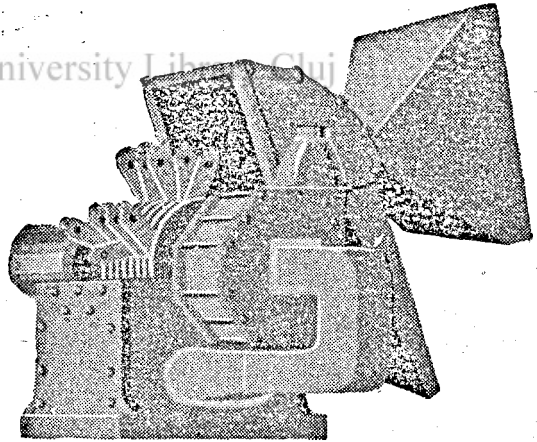
KLUSCH JÁNOS, CLUJ

Str. Masaryk No. 21. — Telefon 512.

Gabonát csávázatlanul ne vessünk el. Szerkesztőségünk a gabona csávázásról szóló útmutatót minden érdeklődőnek díjtalanul megküldi.

MEDICAGO

egyetemes őrlő- és zúzógép
a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyammal tetszés szerinti finomságra őrlő lucernát, lóherét, ballacimet és minden egyéb szálas takarmányt, morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozsot és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépésre, olajpogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas.

Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen őrlő. Felülmul minden eddigi őrlőgépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, koks, mészkő, papír, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpör, cement, só, cukor, paprika, műtrágya, asbest, gipsz, tégl, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Vezérképviselőt:

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi Rt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Tudnivalók

a sertéspestis elleni szimultán oltásról és az oltott sertésekkel való bánásmódról.

A „Gazda“ f. évi július havi 7-ik számában tájékoztató ismertetést közöltünk a sertéspestis elleni szimultán oltásról. Ez alkalommal ismer-

tetjük a felhasználható szérum és vírus adaját, valamint a vonatkozó törvényes rendelkezéseket, amint következik:

Testsúly	S z é r u m b ó l		Virusból állaton- kint	J e g y z e t
	mangalica fajtájú	angol és német nemesített fajtájú, továbbá keresztezett		
		s e r t é s e k n e k		
15—20 kg.-ig	20 köbcm.	25 köbcm.	1'0 köbcm.	Angolkór, avitaminosis, bérférgesség, hurutos tüdőgyulladás (tüdőférgesség) himlő, béltenyésztés, stb. folytan érzékenyebb. továbbá gyakori fiaztatásból származó malacoknál 5—10 kem.-rel emelni kell a szérumadagot. Fertőzött udvarokból származó sertéseknel nagyság szerint 5—10 kem.-rel többet oltunk. Fertőzött ólaktól származó sertéseknek, szoptatós vagy nemrég elválasztott kocáknek szérumadagját 20—25%-kal emeljük.
21—25 „	22 „	28 „	1'0 „	
26—35 „	25 „	30 „	1'0 „	
36—45 „	30 „	35 „	1'0 „	
46—55 „	35 „	40 „	1'0 „	
56—65 „	40 „	45 „	1'0 „	
66—75 „	45 „	50 „	1'0 „	
76—85 „	50 „	60 „	2'0 „	
86—100 „	60 „	70 „	2'0 „	
100 kg.-on felül	testsúly kg.-kint			
	0'6 köbcm.	0'7 köbcm.	2'0 köbcm.	

A sertéspestis elleni szimultán oltásra vonatkozó szabályokat a földművelés és uradalomak minisztériuma állattenyésztési igazgatóságának 1933. évi szeptember 20-án kelt 197.238. számú határozatában a IV. fejezet szabályozza, amelyet ugyanazon hatóságnak 1934. február 13-án kelt 28923. számú és 1935. november 26-án kelt 236234. számú rendelettel módosítottak.

Ezek szerint:

1. Sertéspestis elleni szimultán oltást csak az illetékes állami állatorvos végezhet és csak azokban a községekben, amelyekben a betegség megállapított.

2. Amikor a fertőzés veszélye fenyegető és elterjedésének veszélye a legnagyobb valószínűség mellett meg nem akadályozható, a szimultán oltás a szomszédos veszmentes községekben, veszmentes majorokban és hizlaldákban is végrehajtható. A szimultán oltás szükségessége tekintetében kizárólag a járási állatorvos határoz. (A rovatvezető megjegyzése: mindenütt és mindenkinek a kérelmére oltanak, mert a bejelentések elmulasztása miatt az egész országot fertőzött területnek lehet tekinteni.)

3. A szimultánoltott állatokra alábbi állategészségügyi rendszabályok vonatkoznak:

a) a szimultánoltott és az azokkal együtt

tartott állatok el kell különíteni és 30 nap vesztegzár alatt tartani. A tulajdonos kötelessége a j. állatorvost közvetlenül, vagy az előjáróság útján értesíteni azokról a megbetegedésekről, amelyek a vesztegzár alatt levő, szimultánoltott sertések között jelentkeznek;

b) ha ezen idő alatt a betegség kitör, ugyan azok az óvintézkedések alkalmazandók, mint természetes fertőzés esetén. Ily esetben szolgálati úton kell a miniszteriumnak jelenteni a szimultánoltás napját, az oltott állatok számát, mikor jelentkezett a legelső beteg, a beteg elhullott állatok számát és ha a betegség kitörése a szimultánoltásnak tulajdonítható, vajjon átterjedt-e a helységben be nem oltott állatokra;

c) a vesztegzár tartama alatt a szimultánoltott állatokat más helyre elvinni nem szabad, levágásra azonban a VII. fejezetben előírt szellem előtt tartásával elszállíthatók;

d) a járási állatorvos engedélyezheti a szimultánoltott és az azokkal együtt tartott sertések legeltetését, ha az oltott állatok között, nappal az oltás után egyetlen gyanús állat sincs, ha az állatok tartózkodási helyéről a legelő területet közúttal érintése nélkül el lehet érni, ha az állatok más állatokkal sem közvetlen sem közvetve nem érintkeznek.

Szeghő Dénes.

Augusztusi szőlőmunkálatok.

Országrésünkben a hó első felében már befejezték a szőlő hónaljzását. Ez a munka a termőágakon lévő másodhajtások részbeni eltávolításából és megkurtításából áll. Ugyancsak ilyenkor esedékes a jövő évi termővesszők csonkázása s, ami a vesszők beérését segíti elő. Hónaljzás után hajtsuk végre az úgynevezett fürt permetezést. A hónaljzással eltávolítjuk a felesleges hajtásokat és permetezzük az így láthatóvá vált fürtöket $1\frac{1}{2}\%$ bordói lével. Vigyázni kell a permetezésnél arra, hogy a bordói lé gyengén lúgos vegyhatású legyen, mert ellenkező esetben könnyen leperzselheti a bogyók héjját. Ilyenkor barnás, a jégverésokoza sebzhez hasonló égési folt lesz a szőlőbogyókon. A bordói lé ellenőrzésére a gyógyszerárban vásárolható piros lakmuszpapír a legalkalmasabb. A papírból egy szeletkét a permetezőlébe teszünk és ha az oldat gyengén megkékül és megfelelő a lúgos vegyhatása. Ha viszont piros marad, akkor meszet, illetve mésztejet kell hozzátöltsünk mindaddig, amíg a lakmuszpapír halványan meg nem kékül. Sokan azt tartják, hogy elég, ha a bordói levet égszínkékre csináljuk, mert ebben az esetben nem perzsel. Az égszínkék fo-

lyadék is lehet perzselő hatású, de azért senki ne idegenkedjék az olcsó lakmuszpapír vásárlásától, mert biztos eredményt jelent.

A szőlőtalajt tartjuk állandóan tisztán. A kapálással sok nedvességet tartunk vissza a talajban, mert a gyomnövények megakadályozzák a talaj párolgását. A gazos földön még a harmat is nehezebben szárad fel és a puhuló bogyók gyorsabban rothadnak.

Ez a hónap a legalkalmasabb a tarack vagy perjefű irtására. A perjés foltokat tanácsos elásni és külön munkásokkal a perjét gereblyékkal összegyűjteni és lapos kosarakban a szőlőtől távoleső helyre kihordani. A kifordított perjefű rendkívül ellenálló és újból begyökerezik. A szőlőtábla szélére hordott tarack viszont hosszú földalatti indáival hamar behálozza a szőlőt. A távoli helyre kihordott tarackot szárítsuk meg és égessük el. A hamuját pedig hordjuk vissza és hintsük el.

A hónap közepe, illetve felé végzik a szőlő lágyszemre való kapálását. Amikor a talajt jó apróra megmunkáljuk, hogy a szőlőtőlvajok lábnyomát felismerhessük.

A csemegeszőlő elrakása. Sokszor látunk még karácsonykor is szép szőlőfürtöket a nagyobb városok csemegekereskedéseinek kirakataiban. Ezeket nagy gonddal teszik el termelőik és amikor már a tőkéről nem lehet eladni, jó pénzt keresnek a kamarákból előszedett szőlővel. A csemegeszőlő legegyszerűbb és legjobb eltartási módja az, ha egy lesötétített kamarába lécekből egy állványt készítünk. Azokra kifelé dőlve vízzel töltött üvegeket helyezünk és a vízbe egy kevés szénport teszünk. Az üvegnyakát a felső polchoz akasztjuk egy kis kötővel, hogy le ne eshessen. Az így előkészített üvegekbe helyezzük azután az elteendő, ággal leszedett szőlőfürtöt, úgy, hogy az minél lazábban álljon és ne érjen semmihez. E célra bármilyen üveget használhatunk, amelyikbe a szőlőgerezd vesszője bele fér és legalább kb. 4—5 deci ürtartalmu. Az üvegeket annyira tesszük egymástól, hogy a gerezdek ne érjenek össze. Így eltéve a szőlő hosszú ideig épen, hamvasan, őrden eltartható.

Milyen szőlőfajták ültetését engedélyezi a kormány? A földművelésügyi minisztérium 301.543—1930. és 3—1931. számok alatt rendeletet adott ki, mely az ország területén ültethető

szőlőfajtákat előírja. A rendelet a következő alanszőlők használatát engedélyezi: Berlandieri x Ripária Teleki 5 BB., Berlandieri x Ripária Teleki 8 B., Berlandieri x Ripária 420. A., Ripária x Rupestris 101., Ripária x Rupestris 3309., Ripária Portális, Chassela x Berlandieri 41 B., Aramon x Rupestris Ganzin 1., Mourvedre x Rupestris 1202. Engedélyezett csemegeszőlők: Chasselas doré (arany), Chasselas rouge (piros), Chasselas Napoleon, Kecsecsősű fehér (Coarnă albă), Kecsecsősű fekete, Dattier de Bayrouth, Hamburgi muskotály, Csaba gyöngye, Royal Vineyard, Raisin de Calabre. Engedélyezett borfajok: Aligote, Hólyagos (Băsicata), Braghina, Fekete Kadarka, Fehér Burgundi (Chardonnay, Pinot Blanc), Crăcana, Crâmpoșie, Corb (negru vârtos), Kárhenet Sauvignon, Leányka és Királyleányka, Vékonyhájú (Frâncușa) Furmint (som), Galbena, Tramini, Járdovány (Gordan), Kövérszőlő (grasa), Mpstosfehér (Mustoasa de Ardeal), Mucadella de Bordelais (Nagy Sauvignon), Muscat de Fortignan rouge, Muscat Ollonel, Fekete Burgundi (Pinot noire), Szürke Barát (Ruhlandi, Pinot gris), Rajnai és Olasz Riezing, Sauvignon, Seina (negru moale), Piros és zöld szilváni, Tămăioasa (Bușuioc)

Szemzési sorrend és szemzési műveletek.

Irta: Anghi Balázs.

Hosszú idő pergett le az emberek életében amíg az egyszerű, közönséges hasíték oltástól eljutottunk a szemzésig. De vajjon ki merné azt állítani, hogy ezen a téren megállás következett volna be. A gyümölcsfák nemesítési módozataiban csüsteljesítményektől még nagyon távol vagyunk. A teljes fejlődés csak akkor fog bekövetkezni, amikor olyan oltóviaszunk lesz, mely nemcsak légmentesíti az oltási metszlapok közét, hanem forrasztólag is hatni fog az alany és nemes rész egymásbaválásánál.

A szemzés az összes oltási műveletek királya és fontossága abban nyilvánul meg, hogy közvetlenül a gyökérnyak fölött történik s így a nemes rész kevés híján a gyökérrel közvetlen kapcsolatba jut. Kiténő bizonyítéka ennek a cseresznyefa esete, mely koronába oltva, vagy a fagnak mint tartós szárazságnak kevésbé tud ellentállani mint a gyökérnyak fölött oltott cseresznye. Szinte hallom az ellenvetéseket amikor azt mondják, igazam van, ami a fogamzást illeti, de a nemes részből nevelt törzs kevésbé birkozik meg a különböző elemekkel. Ebben a kételkedőknek van igazuk, de a nemes részből nevelt törzset is ellenállóvá lehet tenni s ebben van a gyökérnyak fölötti szemzés, illetve nemesítésnek az ereje. Amikor ennek elkövetkezik az ismertetési ideje, részletesen foglalkozni óhajtok vele.

A szemzésnek két időszaka van: az első kezdődik a tavaszi nedvkeringés közepétáján (május közepe) s tart annak befejezéséig, június közepéig, esetleg a hó végéig. Az időbeli szemzést „hajtószemzésnek” nevezzük, mert célunk az, hogy az alanyba illesztett nemes szem még az év folyamán kihajtszon, lombboruljon és virágot teremjen. A második szemzési idő, amint azt lapunk 7-ik számában ismertettem, a második nedvkeringés ideje. Kezdődik július közepén s tart szeptember első napjáig. Az időbeni szemzést „alvó szemzésnek” nevezzük s célja az, hogy az alanyba beillesztett szem az évben csak megfogamzon s ne hajtszon ki, mert későbbi lévén szemezve, a hajtás nem tud eléggé megfásodni s az első nagyobb téli fagnak áldozatául esik.

Magának a szemzésnek többféle válto-

zata ismeretes. Leggyakoribb a „jós szemzés”, mert legkönnyebben hajtható végre. Vigyázni kell arra, hogy a szem alá csak hajtszalnyi fás rész jusson. Sokan csak a „paizs szemzésre” esküsznek, ez esetben nem szabad fás résznek kerülnie a szem alá, kitűnően heged ugyan, de sok pepecseléssel jár és a lepattantásnál számos esetben megtörik a szem s bár be szokott forrni, sok % nem hajt ki, mit szemvakulásnak neveznek s rendszerint az időt okozzák érte, amikor semmi köze sincs hozzá. Ujabban nagyon művelik a szemlapozást és tényleg gyorsan hajtható végre, de száraz idő esetén nagyon könnyen az egyke, sőt az egyse mélyre esik a fogamzási %.

Végül ismételtten hangsúlyozom, hogy a júliusi számban közölt szemzési sorrend jó betartandó, mert gyakran több függ a sorrendtől, mint magától a szemzési művelettől.

Anghi Balázs cikkére vonatkozólag közöljük ifj. Veress István esombordi kertészeti tanár hozzászólását.

Anghi Balázs cikkét figyelmesen átolvastam és ezzel kapcsolatosan a következő megjegyzéseim volnának: Olyan oltóviaszt amelyik össze is forrasztja az alanyt a nemes részzel, nem tudok elképzelni, de adja az lehet, hogy beteljesüljön Anghi Balázs jóváindulása. A cseresznyéről írottak nem egyeznek rövid tapasztalataimmal, ehhez viszont akkor fogok bővebben hozzászólni, amikor Anghi Balázs a nemes törzs ellenálló képességéről beígért cikkét elolvasom.

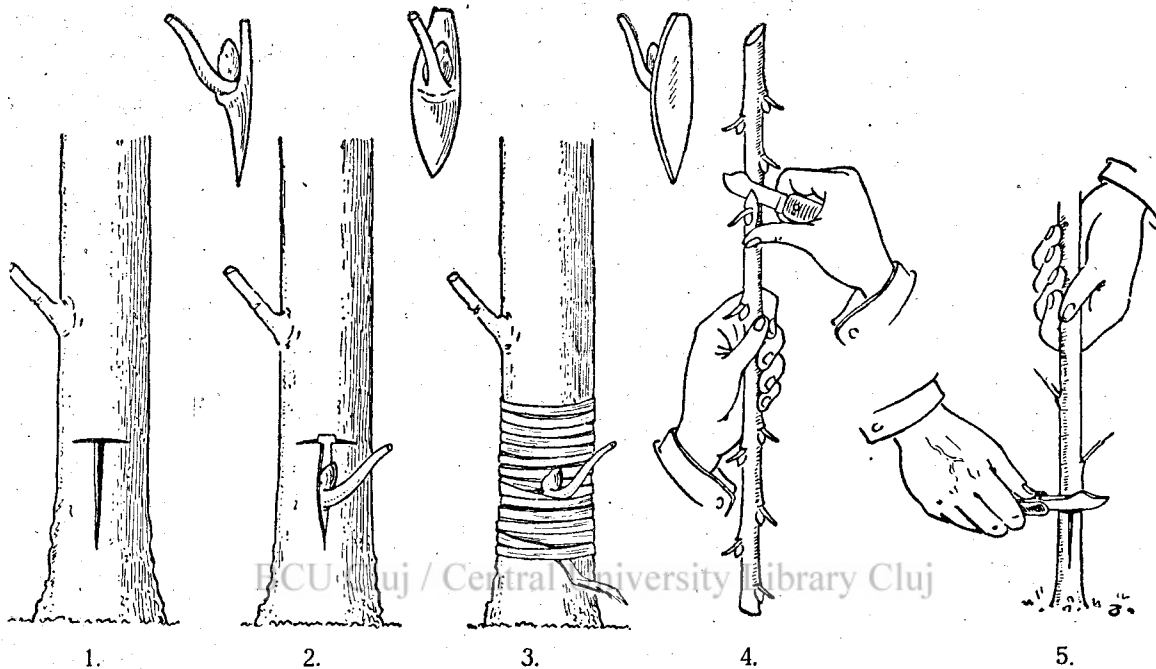
A Gazda 7-ik számában megjelent szemzési sorrendre szintén van egy kis megjegyezni valóm. A közlemény írója elfelejtett megemlíteni azt, hogy a leírt szemzési sorrend csakis normális talaj és időjárású viszonyok mellett érvényes. Száraz vagy túlnedves években ezt a sorrendet betartani képtelenség, ha nagy a szárazság, vadoncaink elmaradnak s ilyenkor a szemzés ideje kitöltődik augusztus végére, szeptember elején. Elsős nyarakon viszont, pontosan a Sajmegy Myrabolan és Keserű mandula annyira megvastagodik, hogy már augusztus elején kénytelenek vagyunk beszemezni. — A nagyvárostalvastag alanyba végzett szemzés nem ere-

jól, kertész nyelven „kidobja magából a szemet“. A magam részéről nem a csontmagvakkal, hanem a vadkörtevel kezdeném a szemzést július 15-én. A vadkörte ugyanis nagyon hamar befejezi növekedését, s attól a pillanattól kezdve nem hámlik. Különben a körte szemzési idejének pontos eltalálása nagy körütekintést és szaktudást kíván. A fentiekből kitűnik, hogy a szemzés idejének

és sorrendjének megállapítása a helyi viszonyoktól függ. Mindezeket szem előtt tartva, a legjobb szakember is hibázhat. Ezért ha módunkban áll, tíz-tizenégy nap múlva feltétlenül ismételjük meg a szemzést, mert így sohasem érnek meglepetések és az eredési százalékot is fokozzuk.

Ifj. Veress István.

A szemzésnél elkészítjük; 1. a T alakú bevágást, majd 2. behelyezzük a szemet és végül 3. raffiahánccsal bekötjük, 4. így vágjuk le a szemet, 5. derékből meghajolva készítjük a T alakú bevágást.

A „Gazda“ szerkesztősége az alábbiakban közli az *alvószemzés gyakorlati keresztülviteli lehetőségeit*:

Gyakori kísérletekkel megállapítjuk, hogy az alany héjja a fás résztől könnyen lehántolható és a nemes növény egyéves hajtásain a szemek már beértek-e? A faiskolában az alanyokra még tavasszal 10–15 cm-re felhúzott földet, a szemzéskor eltávolítjuk. A föld alatt lévő héj mindig kiválóan „feladja magát“. A szemzés előtt az alany törzsét megtakarítjuk, egy zsákdarabbal megtöröljük és ezután éles szemzőkéssel az északi oldalon minél közelebb a gyökérnyakhoz T alakú bevágást csinálunk. A T bevágás függőleges szára kb. két cm. hosszú legyen, a vízszintes szára pedig az alany összkerületének egyharmad része. A metszéssel csak a héjat vágjuk át, de a fás részt ne sértsük meg. Ezután vegyük kezünkbe a nemes galyat, fordítva, tehát a növekedő végével lefelé és úgy vágjuk le a szemet. A vágást mindig a szem aljáról körülbelül 1 cm-re kezdjük és végigmenve a szem alatt, a szem fölött is folytatjuk egy cm-re. Az így nyert kb. két cm. hosz-

szú pajzsot úgy toljuk a szemzőkés fokával széttagított T alakú metszésbe, hogy a metszlaphoz a kezünkkel ne érjünk. A szemzést tekintjük egy súlyos műtétnak és igyekezzünk a legnagyobb tisztasággal dolgozni. Nagyobb beretvaszíjon megfenik a kést és szesszel fertőtlenítenek. A szemet nem szabad szájbafogni. Kézzel csak a felső visszavágott levélnyéltől szabad megfogni. Helyesebben járunk el, ha a szemzőkés pengéjével a szem alá nyulunk és a hüvelyk ujjunkkal ráfogva, helyezzük be a megfelelő helyre. A kötözést raffiahánccsal végezzük és felülről kezdve haladjunk lefelé. Alul a raffiát huzzuk vagy kétszer a saját hurkán keresztül.

A nagy faiskolákban egy előtakarító halad, utána jön a szemző ember és végül két-három kötöző lány. Ilyen beosztás mellett 1500–1800–2000 szemet is be lehet helyezni naponta.

Szemzés után két hétre, közvetlen az első szemzés fölött megismételjük a szemzést, így sokkal kevesebb hiányunk lesz. A megfogamzott szemzés levélnyele két hét múlva elszárad és egyszerű érintésre könnyen lehull.

Augusztusi dugványozás.

Augusztban dugványozzunk. Olyan növényeket érdemes dugványról szaporítani, melyek magról nevelve nem tartják meg állandó tulajdonságaikat, könnyen „elfajznak” és kevésbé értékes, nem egyöntetű anyagokat szolgáltatnak. Az olyan virágokat is dugványról nevelik, melyek ritkán, vagy alig hoznak magot. Érdemes dugványozni a szép muskátli-féléket, az Agerátumból teljesen kiváló névvel ellátott fajtákat, vagy ha előző évben magról neveltjeink között egy igen szép akad. Dugványt készítünk a legszebb Begoniából, törpe növésű korán virágzó Salviából, az összes nyári szőnyegvirágokból, Fuchsiából, Calceolariából. A lobéliát, ha teljes virágú, szintén érdemes dugványozni. A dugványokat az ismert módon vágjuk meg és zárt üveggel leborított árnyékkolt ládában vagy melegségben tiszta kvarchomokba ültetve gyökeresítjük. Amint az bekövetkezik, egész kis 6 cm. átmérőjű cserépekbe ültetjük homokos, tápdús földbe és néhány havi zárt hely után levegőhöz, naphoz szoktatjuk. Egyszálas dugványokat mielőbb visszacsípjük, hogy még ősszel elbokrosadjanak s tavaszra mennél több dugványt szolgálhassanak. Az őszi dugványok t. i. az úgynevezett „anyanövények”, melyek ha megfelelően teleltek és elég dúsak, tavasszal csak úgy ontják a jó dugványok tömegét. Természetesen már februárban nagyobb cserépbe kell őket átültetni, hogy megfelelően növekedjenek.

Szamóca-indák kiválasztása.

Mielőtt ehhez a fontos kora őszi munkához hozzáfognánk, vegyük szokásba a külföldi nagytermesztők által gyakorolt és kifizető munkát, az úgynevezett kiválasztást, melynek elmulasztása gyakran 80%-ban is károsan, de helyes kivitele ugyanilyen mértékben befolyásolhatja előnyösen termésünk mennyiségét, minőségét. Megfigyelt tény, hogy a szamóca rügyvariációkat hoz létre, más szóval vegetatív úton is elfajzik, sokkal kevésbé értékes, erősen burjánzó és a hatalmas zöld növekedést mutató, de kevesebbet termő változatokat szaporít el minden beavatkozás nélkül. Aki nem ért hozzá, szivesebben vesz a jobbnövésű, erőteljesebb bokorról indákat, különösképpen akkor, ha azon bővebben vannak fejlett sarjak, mint más kevésbé szembe-tűnő töveken. Ahol a szamóca nagyban termeszésével és szaporításával foglalkoznak, régen felismerték a kiválasztás fontosságát. Ez a termesztési munka a gyakorlatban úgy fest, hogy már virágzáskor meghatározott színű pálcikákkal járják végig az ágyásokat és azokban kijelölik a bőven virágzó töveket

a pálcikák leszúrásával. Ugyancsak megismétlődik ez a selejtező munka a gyümölcs szüretelése előtt és most már kizárólag a megjelölt, tehát bőven virágzó tövek lesznek selejtezve. Ismét más színű pálcikát kapnak azok, amelyek bőven hoztak gyümölcsöt is a termés fejlett volt és a fajtajellegnek 100%-ig megfelelt. Mire az augusztusi szaporításra kerül sor, csak az ilyen két pálcikával megjelölt, tehát jól virágzó, de kevésbé jól termő töveket még egyszer a következő esztendőben átselejtezik.

A barack vánkospensz betegsége.

Országgrészünkben a vánkospensz gombabetegség több helyen óriási mértékben pusztítja úgy a kajszin, mint az őszi barackot. Az esőzéseket követő nedves, meleg légkörben, feltartóztatás nélkül terjed a betegség.

A vánkospensz, vagy más néven monila (latinul: Sclerotinia cinerea) fertőzés tavasszal kezdődik, amikor az őszibarack ágak sebhelyeiben áttelelt gombatelepből apró 1—2% átmérőjű szürkésfehér termővankosok nőnek ki. Ezen termővankosok felületéről úgynevezett conidiumok szállnak fel áprilisban, amikor az őszibarack virágzik. A conidium ha a fának valamilyen sérült részére száll kicsírázik és a fonálal behatol a fa belsejébe. Ezek szerint a betegség csak sérüléseken keresztül juthat a fa élőszövetébe. Virágzáskor, azonban a virág bibéje könnyen fertőződhetik, mert a felületét nem védi háncreteg. A bibén kicsírázott conidium fonalai bejutnak a virágszáron keresztül a fa belső részeibe és ott szétágazó telepetlétesítenek. A megtámadott virág elszárad, de egy ideig még a fán marad. A virág alatt lévő ágrészben élőködő gomba rövidesen termővankosokat bocsájt az ág felületére, amiből újból sok conidium száll ki.

Ebben az időben fejlődik az új termés, az őszibarack gyümölcse, amit szintén megtámad. A gyümölcs a szél ringatására odaverődik egy ágrészhez és megsérül, vagy a rajta lévő esőcsepre reásüt a nap és már ettől is megreped a gyümölcs héja, amin keresztül megfertőződik a gyümölcs. De még számtalan más alkalommal megsérülhet a gyümölcs, jégverés, rovarkár stb. mind elősegítik a vánkospensz fertőzését. A fertőzés nyomán a gyümölcs megbarnul és a gombafonál tönkreteszi az egész belső állományt. Mivel a gombafonál kör alakban terjed az előtörő szürkésfehér termővankosok is kör alakban helyezkednek el a gyümölcsön. Elsős és meleg időben, mint amilyen városunkban többször volt, gyorsan terjed a betegség és az egész gyümölcs-állományunkat tönkre teheti. A megtámadott gyümölcs egy része ősziire összezsugorodik és a fán marad. Ezek a mumiák még 2—3 év múlva is fertőznek.

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS

A cluji és turdai Mezőgazdasági Kamarák tanulmányuti kirándulása.

Szász Ferenc. (câmpărași) a kitünő gazda és az E. G. E. alelnöke részt vett a cluji és turdai mezőgazdasági kamarák tanulmányi kirándulásán, amelyen Podoaba gazdasági felügyelő, Moldovan turdai kamarai elnök és Darimescu cluji kamarai titkár vezetésével húsz gazda járta be országgrésziünk fontosabb mezőgazdasági pontjait, hogy megfigyeljék a célszerű gazdálkodást és tapasztalataikat minél szélesebb körökben terjesszék. Szász Ferenc az alábbi komoly, figyelemreméltó és tanulságos utleírásában számol be észrevételeiről.

Első utunk a turdai állami földmives iskolához vezetett, mely négy évfolyamos, előképzettség négy elemi osztály és tizenhárom-húszéves kor. Növendékek száma 50—80 között váltakozik. A tanítást az igazgatón kívül 3 szaktanár és egy középiskolai tanár végzi. A tanítás a szükséges elméleti ismeretek mellett teljesen gyakorlati irányú. Az iskola 1000 holdas birtokán sajátítják el, ahol k. b. 500 holdas szántó, 50 hold a szőlőiskola, faiskola és gyümölcsös együtt, a többi pedig kaszáló és legelő. Allattenyésztésük simmentháli tehenészetből, mangalica sertés tenyésztésből és cigája irányú, cigája curkán keresztezésű jühnyájából áll. A borjúkat másfél hónapos korig mesterségesen itatják. — Minden 7 kg. élősúlyra $\frac{1}{2}$ hónapos kortól 3 hónaposig minden 10, illetve 15 kg. élősúlyra adnak 1 liter tejet a bornyunak. Ezenkívül bőséges abrakokat és legfinomabb szállastakarmányokat kapják. A tejet fokozatosan vonják el. Az egész gazdálkodás főcélját a tanításon kívül, ma több takarmánytermelés képezi, sok a természetes kaszálójuk is, a vetés forgóikban a takarmányfélék $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ részben szerepelnek, egyik jellegzetes takarmányforgójuk: 1. Lóbab, takarmányrépa, kapásesalamádé-trágyázva. 2. Zaboshükköny, Viktoria borsó. 3. Ószibúza. 4. Lucerna — forgón kívül.

Innen Vitéz Mihály vajda siremlékéhez mentünk, mely gyönyörű szép park közepén fekszik. A park egyik szélén van a turdai Gazdasági Kamara, egyik gyümölcsfa isko-

lája, mellette és a park területén izlésesen elosztva az Erdészeti Hivatal faiskolája. — Mindkettő mintaszerű. Útközben a turdai kertészeti iskola mellett haladtunk el, melynek külsőképe szakszerű gondozásról és vezetésről tanuskodik.

A vetőmagnemesítő gazdaságban.

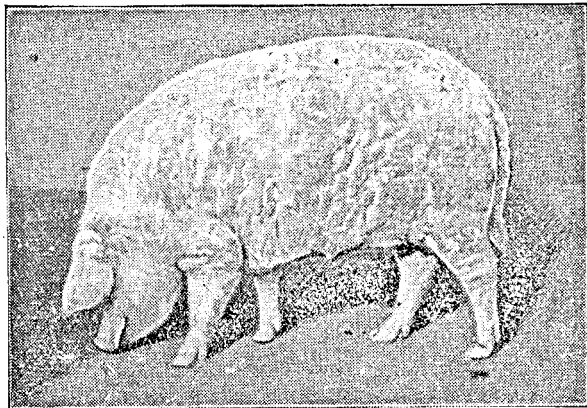
A câmpia-turzi-i vetőmagnemesítő és kísérleti gazdaságban dr. Velican igazgató és asszisztense elmagyarázták a különböző kísérleteket, melyek úgy a gabonaféléknél, mint a kapás és takarmánynövényeknél kiterjednek, mivelési, trágyázási és fajta kísérletre. Foglalkoznak itten különböző növények nemesítésével is. Különösen érdekes a száz és száz féle lucernató közötti különbség, melyek közül a legkiválóbbakat választják ki tovább termelésre. Feltűnő az ősszel és tavasszal vetett fűfélék közötti különbség, előbbieket javára és a superfoszfát és mész-nitrogén hatása úgy a szántóföldi növényekre, mint a kaszálóokra. A kaszálókon és műtrágyázott parcellákon nagyon elszaporodtak a pillangós virágú növények.

Turdáról gyönyörű napsütéses időben rándultunk át Szengyelbe. A szárazság nyomait mindenütt fel lehet ismerni. A falu kitünően kezelt faiskolájának megtekintése után folytattuk utunkat Târgu-Mureș-re. A gazd. kamara részéről Dolojan igazgató és Jeicu urak vezettek egész mureșmegyei tartózkodásunk alatt. Elsőnek a Gazd. Kamara nagyszabású és kitünően kezelt faiskoláját tekintettük meg. Külön figyelmet érdemel a Beeder-féle géppel felszerelt mágneses lóheremagtisztító telepe, ahol a gazdáknak 200 lej mázsánkénti árért takarítják ki a lóhere- és lucernamagvaikat. Itt láttuk a Kamara hengeres mülép-prését is. A gazdák gyakran veszik igénybe. A sok érdekes és tapasztalatokban gazdag megfigyelés után a Tejszövetkezetek központjának teljesen modernül, villanyerőre berendezett vajkészítő telepének megtekintésére is találtunk időt. Körülbelül 1200 liter tejszint dolgoz fel naponta vajjára.

A borkiállítás élethű képet nyújtott a marosvidék szőlőszetéről. A megye 3 borvidékre oszlik, a tekeire, mely a legjobb, reg-

hinire és a mezőségre. Különböző remek borokat kostolgtattunk, egyik jobb volt a másiknál.

A borok mellé kitünő borkoresolyát szolgáltak fel és vidám hangulatban folytattuk utunkat Reghin felé. Útközben Metes mureszmegyei gazdasági kamarai elnök Sângeorgheni gazdaságát tanulmányoztuk. Ép-

Mangalica a sângeorghenii gazdaságból.

pen akkor simultánozták a mangalica malacokat. Mangalica tenyésztésébe Magyarországról vásárolt egy nagyon szép kant. Van Yorkschirei tenyészeté is, mely szintén nagyon szép.

Minta kisgazdaságok.

Gorneștin Papp János, Perișen Szabó Gyula magyar gazdák, Petelén pedig Ditrich János és Dénes János szárgazdákat kerestük fel. A Szabó Gyula és a két száz gazda istállója magas téglá istállók beton állással, szénatartóval, takarmány kamarával, sőt az egyik szárgazdának még répa pincéje is van istállója alatt. Sertés akól és fisztató is egy fedél alatt az istállóval. A beosztás mindenkinél ugyanaz, vagyis a jászol előjárós, hátul jó széles járda. Egyik szárgazdánál etető járom is volt a jászlán, hogy a marhák az ételt ne szórják ki és hogy abrakolásnál nekapkodjon egyik a másik ételéhez. Maga a berendezés Papp Jánosnál is ugyanaz, azaz a különbséggel, hogy sokkal egyszerűbb, a beton helyett fa van mindenütt. Trágyatelepe mind a 4 gazdának jó, az egyik szárgazdánál trágyaléghordót is láttunk. Állatállománya mind a 4 gazdának nagyon magas, szép simmentháli marhát tartanak és bika neveléssel is foglalkoznak. Minden állatjukat összeszámítva, legfeljebb 3 hold szántó esik egy állatra, de inkább 2½.

Reghinben az ottani Szász Gazd. Egylet vendégei voltunk. Ebéd után Kaiser Hugó úr mintaszerűen kezelt szőlőjét, gyümölcsösét, pincéjét tekintettük meg. Pincéje fűthető! Itt láttunk egy praktikus gyümölcs-

szedő állványt, olyan kicsibe, mint a kazalozó állványok. Peronospora jelző állomása is van a szőlő alatt, mely áll egy csapadék-méréből, egy maximum és minimum hőmérőből és egy táblázatból, melyek segítségével ki lehet számítani, hogy mikor fog fellépni a peronospora és tekintettel arra, hogy a peronospora lappangási ideje 14 nap, kitudjuk számítani, hogy meddig kell feltétlen permetezni. Egy ilyen készülék ma 800 lej. Kapható a mediási Szász Gazdasági Iskolánál.

Teacaban Schneier János híres borpincéjében érdemes volt körülnézni, hol meg is kóstoltuk a Traminit és a Leányka borait.

(Folytatása következik.)

Az *Odvosi 241. sz.* eredeti nemesített őszi búza új kitenyésztésű, 1929-beli anyatövek után szaporított, szelektorral tisztított *velőmagja* kizárólag az odvosi búzanemesítő gazdaságban szerezhethető be. u. p. Conop, Aradmege.

32 éves okleveles gazda, gyakorlattal állás keres. *Szentmihályi* Ilisua, pu. Sarmasag, juđ Salaj.

Szakképzett gazda: mező- és kertgazdaságai ágai jártas, önálló; hosszabb gyakorlattal román, magyar nyelvtudással, jó bizonyítványokkal, elhelyezkedne húzamosabb időre. Levelekre „megbízható” jeligére. Kiadóhivatal.

Méhészet elsőrendű munkaerőt, feltétlen megbízható, aki lehetőleg gyümölcsészetet (esetleg szőlőt) is kiválóan érti, keres mielőbbi belépésre dr. Brück Ede gazdasága Lugo. Részletes ajánlatok Frații Deutsch-cég címen Lugo. küldendők.

A beteg, rothadó gyümölcsöt mindig rakjuk külön az egészségestől, mert különben azt is megfertőzik.

Fajtiszta, fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

**Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa**

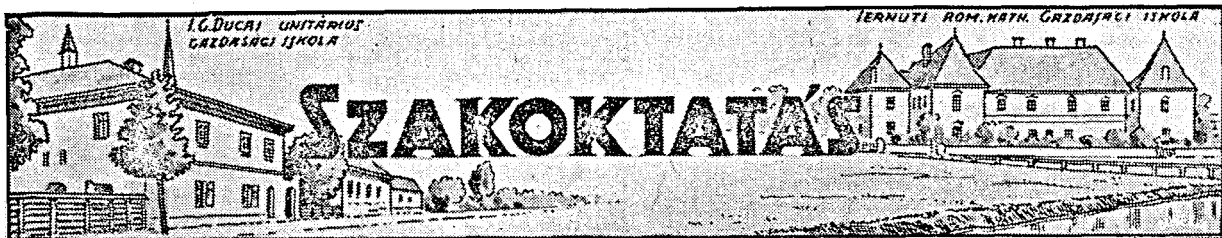
MAGVAK

„Erfurt” Salamon és Stefan

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. sz m.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk. Arjegyék ingyen.

A mezőgazdasági szakoktatás fontos szerepe és jelentősége.

Néhány évvel ezelőtt még kifejezett elszenvvel fogadták a mezőgazdasági iskolák működését és a szülők elküldték ugyan fiaikat, de őszintén szólva, nem sokat vártak a hazatérő gyermekektől. A különböző vidékekről befutó jelentésekből örömmel állapítjuk meg, hogy gazdatársadalmunk felismerte a szakoktatás kérdésének jelentőségét, szeretettel és nagybecsüléssel tekint a négy gazdasági földműves iskola eredményes és hasznos, további működése elé. Az iskolába járó ifjak olyan nagy tudással és széleskörű gyakorlati ismeretekkel térnek haza, hogy a falvakban mindenki igyekszik tanulni tőlük.

A gazdák kezdik belátni, hogy jobb, több termést és termelést, növényekben éppen úgy, mint állatokban, továbbá magasabb értékesítési árat csak egy esetben remélhet és várhat, ha figyelemmel kíséri az E. G. E. gazdanevelő munkásságát és fiait iskolákba küldi, ahol elsajátítják a mai célszerű gazdálkodás összes ismereteit.

A mai helyzetben tehát különös gondot kell fordítania a szakoktatásra és mindig arra kell gondolni, hogy a nemes célokra fordított kicsiny összeget négyszeresen kapják vissza, ha olyan gazdálkodást folytatnak, amilyent a piac és a vásárló megkíván.

Felvétel a iernuti és târgu-săucești róm. kath. téli földműves iskolába.

Az alba-iuliai róm. kat. püspöki megye tanácsa a gazdatársadalom óhajításának eleget téve, (Iernuton, Târnava-mică megye és Târgu-Săuceşten, Treiscaune megye) téli földművesiskolákat létesített, melyek eddigi működésükkel beigazolták életrevalóságukat.

Ezek az iskolák nem gazdatiszteket nevelnek, hanem a gazdák gyermekeiket okos, szakszerű gazdákká képezik ki. Megtanítják a jövő gazdáit, hogyan kell a kis- és középbirtokot okos módon művelni, a gabonaneműeket helyesen kiválasztani, a talajt jól művelni, ésszerűen kihasználni, hogyan kell gyümölcsöst telepíteni, zöldségkertészetet létesíteni, állatot nevelni és gondozni, stb.

Ezenfelül általános műveltségre is nevelnek: a vallást, a román és magyar nyelvek, számtan, történelem, földmérés és egyéb tárgyak tanításával, melyekben minden jóra való gazdának megfelelő jártasságra van szüksége.

Az iskola időtartama két év. A tanév október 15-én kezdődik és április 15-én végződik. E téli tanfolyam elvégzése után a tanulók elméleti vizsgát tesznek. A gyakorlati vizsgára április 15. és október 1. közti idő alatt készülnek akként, hogy részint otthon saját gazdaságukban, részint csoportokba osztva, az iskola gazdaságában gyakorolják mindazt, amit az iskolában tanultak. Két év elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak.

A tanítást szakképzett tanárok végzik. Az előadás nyelve magyar.

A földművesiskolába beiratkozhatnak mindazok a 14—30. év közötti magyar anyanyelvű

keresztény ifjak, akiknek, vagy szüleiknek legalább 2 (kettő) hold földjük van. A beiratáshoz szükségesek a következő okmányok:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Keresztelési bizonyítvány.
3. Állampolgársági bizonyítvány. (másolat is jó).
4. Vagyoni bizonyítvány.
5. Erkölesi bizonyítvány az előjáráságtól.

Iskolai díjak:

A iernuti földművesiskolánál havi ellátási díj a téli tanfolyam alatt 400 lej. A târgu-săuceşti földművesiskolánál az 1936—37. tanévre 2500 lej, 1 mázsa búza, 2 mázsa burgonya.

Ebben benne van tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás és orvosi kezelés. Könyvekről, fröszerekről, ágyneműről a tanuló gondoskodik. Akik nem bennlakók, azok egész évre felszerelési hozzájárulás címén 400 lejt fizetnek. Bennlakók csak 14—20. év közöttiek lehetnek.

A téli földművesiskolába az 1936—37. tanévre beiratkozni lehet személyesen, vagy írásban, szükséges okmányok csatolásával. A jelentkezés akár személyesen, akár írásban szeptember 1-éig történik az illető iskola igazgatóségánál.

Felvétel a jelentkezések sorrendjében, korlátolt számban történik. Előnyben részesülnek a 14—20. év közöttiek. Ez előadások október 15-én, reggel 8 órakor kezdődnek.

Minden részletesebb tájékoztatást szívesen adnak az iskolák igazgatóságai Iernuton, illetve Târgu-Săuceşten.

A Bethlen-kollégium ciumbrudi téli gazdasági iskolájának tájékoztatója.

Az iskola sajátjukon gazdálkodó kiskisgazdákat nevel s ezért csak olyan ifjakat vesz fel, akiknek, vagy szüleiknek legalább 1 ha. (2 kat. hold) mezőgazdasági területük, vagy $\frac{1}{4}$ kat. hold termőszőlőjük van. A tanulóknak román állampolgároknak, magyar anyanyelvűeknek, 14—30 év közöttieknek, egészségeseknek kell lenniök és legalább 4 elemi osztály elvégzéséről szóló bizonyítványt kell bemutatniok.

Az iskolai év okt. 15-én kezdődik és az elméleti oktatás április 15-ig tart. Ezt a téli félévet a nyári gyakorlati félév követi ápr. 15-től okt. 15-ig, melyet a tanulók otthonukban gyakorlati gazdasági munkákkal töltenek el. — Nyári félév alatt az iskola szaktanárai meglátogatják a tanulókat és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják el őket. Két ilyen év végzése után a tanulók végbizonyítványt kapnak, mely a *katonai szolgálati idő 6 hónappal való megrövidítése kedvezményére jogosít*. — A végbizonyítvány megszerzéséhez minden év tavaszán egy elméleti és őszen gyakorlati vizsgát tesznek a tanulók állami megbízott jelenlétében. A tanítás nyelve magyar, azon tárgyak kivételével, melyek minden iskolában az állam nyelvén adódnak elő. A tanterv, bár felöleli az összes szaktárgyakat u. m. növénytermesztés, állattenyésztés, szőlészet, gyümölcsészet, méhészet, baromfitenyésztés, állatgyógyászat stb. mégis *különös súlyt helyez a szőlészeti és gyümölcsészeti ismeretek elsajátítására* s ezért e tárgyakat a többi téli gazdasági iskoláktól eltérően, kétszeres óraszámban tanítja.

Általános ismereti tárgyak közül állattan, növénytan, természettan, földmérés, történet, számítás és magyar nyelv stb. taníthatnak. Az államnyelvet a tanulók társalgási órákon is gyakorolják. Téli félévben a délelőtti az elméleti oktatásé, délután a tanulók különböző gazdasági munkákkal foglalkoznak. A tanulók csoportonkénti foglalkoztatása módját ad arra, hogy a *gyümölcs és szőlő oltása, metszése, permetezése és más kezelési munkákban*, valamint a kereskemesterségben kellő jártasságra tegyenek szert.

Az iskolába valláskülömbőség nélkül felvett tanulók semminemű tandíjat nem fizetnek. A bentlakásért a 6 hónapi előre 600 lei fizetendő. Bentkosztozók szintén 6 hónapi időre összesen 3200 leit fizetnek, mely előzetes egyezség esetén terményekben is fizethető. Kórházi és rongálási díj évi 45 lei.

Bentlakó tanulók kötelesek ágyneműt hozni magukkal és fehérneműjök mosatásáról gondoskodni. Kintlakó és kint kosztozó, valamint rendkívüli hallgatók az egész iskolai évre 600 lej, kintlakó és bentkosztozó tanulók 300 lej tanfelszerelési díjat fizetnek. Tankönyvek, írószerek beszerzésére évenként mintegy 600 lej szükséges. Szegénysorsú, de jól tanuló és jó-

magaviseletű tanulók számára ösztöndíjas helyek is vannak. I-ső éves tanulók ösztöndíjat csak karácsonykor nyerhetnek addigi előmenetelük szerint. Karácsonyig esedékes díjak befizetendők, de azok, akik ösztöndíjat nyertek, befizetett díjaikat az ösztöndíj arányában visszakapják. Ösztöndíjas tanulók nyári félévben az ösztöndíj mértékéig egy-négy heti munkára vannak kötelezve az iskola gazdaságában, mely idő alatt ingyenes-ellátást kapnak. Ösztöndíjat nem élvezők nyári oktatásra szintén berendelhetők.

Felvételért szeptember 1-ig kell folyamodni, az alábbi bizonyítványok csatolása mellett:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Állampolgársági bizonyítvány.
3. Iskolai bizonyítvány (időközi értesítő nem jó).

4. Vagyonbi bizonyítvány, melyben a község előljárósága igazolja, hogy a tanuló szülei gazdálkodással foglalkoznak és hogy mennyi saját birtokuk van művelési ágak szerint (szántó, szőlő, rét, gyümölcsös, legelő stb).

5. Erkölcsei bizonyítvány úgy a tanuló, mint szüleiéről. (4—5. pontok alatti bizonyítványok egy okiratba is foglalhatók.)

6. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes.

Beiratáskor minden szülő kötelezvényt ír alá arról, hogy a fia taníttatási költségeit fedezze és az iskola utasításainak magát aláveti.

Felvételi túljelentkezés esetén előnybe részesülnek 16—18 évesek és református vallásúak.

Feevételi kérvények a Ciumbrudi téli gazdasági iskola Igazgatóságához *Aiud Colegiul Bethlen* címzendők.

Kérjük a Lelkészt urakat, hogy jelen tájékoztatót híveiknek olvassák fel és magyarázzák meg. Bővebb felvilágosításért forduljanak dr. Nagy Endre igazgatóhoz, ki nagyobb számú tanuló jelentkezése esetén személyesen is ellátogat a községbe.

Az iskola Igazgatósága.

Tájékoztató

az Unitárius Téli Gazdasági Iskolába beiratkozni szándékozó gazdaifjaknak.

Az iskolai év két téli és két nyári félévből áll, a téli félév okt. 15-én kezdődik és április 15-ig tart. Az ápr. 15—okt. 15-ig eső nyári félévet a tanulók saját gazdaságukban töltik el, amely időszak alatt tanáraik meglátogatják s ellenőrzik munkájukat. Beiratkozhatnak valláskülömbőség nélkül 14—30 évesek, egészséges, román állampolgárok, magyar nyelvűek, akik legalább 4 elemi iskola végzettséggel bírnak. Az iskola elvégzése féléves katonai szolgálati kedvezményre jogosít. A tanulók semminemű tandíjat nem fizetnek. Bentlakásért a 6 hónapi téli időszakra kb. 660 Lei fizetendő (faáraktól

függ). Bentkosztozók ugyanennyi időre 2500 Lei élelmezési díjat fizetnek és 100 kg. búzát, 30 kg. kukoricát, 3 kg. zsirt, ezen terményeket pénzben is meg lehet váltani. Kórházi és rongálási díj egész évre 45 Lei, szövetkezeti díj 50 Lei. Jó előmenetelű szegénysorsú tanulók ösztöndíjat is nyerhetnek. Nyári időszakban ösztöndíj erejéig, 1—4 hétig gyakorlati munkára behivatnak. — Beiratkozni szept. 15-ig lehet az alábbi bizonyítványok csatolása mellett: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Állampolgári bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Vagyoni bizonyítvány, melyben a községi előjáróság igazolja, mennyi birtokkal rendelkeznek az illető szülei művelési ágak szerint. 5. Orvosi bizonyítvány. 6. Erkölcsei bizonyítvány úgy a szülőkről, mint a növendékről (egy okiratban foglalható).

Felvételi kérvényeket az Unitárius Téli Gazdasági Iskola Igazgatóságához, I. G. Duca, jud. Odorheiu, kell címezni. — Bővebb felvilágosítást az Igazgatóság készséggel ad.

A Gazdasági Iskola Igazgatósága.

Tájékoztató.

Iskolánk rendes tanulói, valamint más gazdasági iskolánál végzett gazdaifjak kertészeti továbbképzésben is részesülhetnek. Akik ezt a szakképzést óhajtják, jelezzék felvételi kérvényükben. A többi tanulóktól eltérően, ők külön elméleti oktatásban részesülnek a kertészeti ismeretekből, virág-, gyümölcs-, zöldségkertészetből, szőlőtermesztésből stb. Ezekén kívül teljes gyakorlati tudást szereznek az iskola erre a célra kibővített szakszerű kertészetében, ahol minden munkában résztvesznek egész éven át. Egy évben csak egy hónapi szabadságot kaphatnak a rendes ünnepi szünidőn kívül. Az itt töltött nyári félévre fizetendő egész időre 340.— Lei bentlakási díj és 500.— Lei élelmezési díj havonta. Jó előmenetelt tanúsító szegénysorsú növendékek erre a nyári félévre is nyerhetnek ösztöndíjat. Ezen növendékek végbizonyítványában szakképzettségük fel lesz tüntetve.

I. G. Duca.

A Gazdasági Iskola Igazgatósága.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

Az Aiud-i református Bethlen-Kollégium előjárósága pályázatot hirdet a Ciumbud-i téli gazdasági és szőlészeti iskolánál az 1936/1937. iskolai évre szükséges következő helyettes tanári állásokra:

1. Kertészeti és szőlészeti,
  2. Természettajzi és földrajzi,
  3. Román-magyar nyelvi-szakcsoportban.
- Pályázhatnak elsősorban református val-

lású olyan férfiak, akik az illető szakra kielégítő tanulmányi végzettséggel (legalább licența és pedagógiai szeminárium) rendelkeznek. Az alkalmazandó helyettes tanárok fizetésére és kötelességeire nézve a ref. egyházkerület jelenleg érvényben levő jogszokásai irányadók, az alkalmazandó h. tanárok internátusai felügyelőül is alkalmaztatnak, mely utóbbi munkáért teljes ellátást (lakást, fűtést, világítást, takarítást és a tanulókéval (teljesen azonos kosztot) kapnak. Alkalmazandó h. tanárok szükség szerint úgy irodai munkára, valamint a tanulók gyakorlati munkáinál felügyeletre is köteleztetnek. — Pályázni óhajtók a Bethlen-Kollégium méltóságos előjáróságához címzett és szükséges okmányokkal (születési bizonyítvány, keresztlevél, állampolgársági bizonyítvány, esetleg házassági bizonyítvány, kertészeti tanintézet oklevél (kertész tanárnál), tanári oklevél, vagy ennek hiányában licența vizsga és pedagógiai szeminárium, katonai szolgálatot igazoló — és eddigi szolgálatairól szóló bizonyítvány), fejszerelt folyamodványaikat legkésőbb augusztus 10-ig küldjék be a Bethlen-Kollégium Ciumbud-i téli gazdasági és szőlészeti iskolája igazgatóságához, Aiud, Colegiul Bethlen címre.

A Bethlen-Kollégium Előjárósága.

Székely Hét.

A Mureșmezei Földműves Szövetség elhatározta, hogy augusztus hó 23—29. között Târgu-Mureșen Székely Hetet rendez. A kiállítást a székely történelmi hagyományok alapján épített fel, egyházi, népi és képzőművészeti emlékeket mutatnak be s megakarják ismertetni a látogatókkal a székely területek háziiparát is. A kiállítás sikere érdekében a Földműves Szövetség biztosan számíthat a széles rétegek támogatására. A bejelentéseket Târgu Mureș, Piata Regele Ferdinand 66. sz. alá küldendők. Külön súlyt óhajtának helyezni a magánosoknál lévő székely történelmi értékű tárgyak kiállítására.

A Székely Hét változatos és egyben szórakoztató is lesz. 23-án a ref. kollégium udvarán szabadtéri előadást tartanak, melynek keretében bemutatják a „Székely Lakodalmat.” Este pedig a székely írók fognak szerepelni.

A Székely Hét magas színvonalára jellemző, hogy a fővédnökséget Mihály nagyvajda, trónörökös elvállalta.

A „Gazda” a magyar gazdatársadalom egyetlen széles rétegekhez szóló szaklapja. Aki a lapot terjeszti, saját ügyét támogatja és viszi előre.

Gazdasági felszerelést és ipari eszközöket kapnak a hadirokkantak gyermekei és a hadiárvák.

A hivatalos lap 1936. május 30-án megjelent száma közli a Munka és Egészségügyi Minisztérium május hó 22-én kelt és az 1212. sz. királyi dekrétummal jóváhagyott rendeletét, mely kimondja, hogy a hadirokkantak gyermekei és a hadiárvák gazdasági felszerelést, illetve ipari eszközöket kapnak, ha gazdasági iskolát végeztek, vagy ha valamely mesterséget kitanultak.

A miniszteri rendelet intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük:

1. Gazdasági felszerelést (esetleg 2 igás állatot is) kapnak önálló mezőgazdaság létesítésére a hadirokkantak gyermekei és a hadiárvák, ha gazdasági iskolát végeztek, 18 évnél nem fiatalabbak, de 21 évet be nem töltötték (mely feltételtől kivételes esetekben eltekintenek), saját mezőgazdasági ingatlanuk van; sem nekik, sem családjuknak nincs módjukban a megfelelő gazdasági eszközök beszerzése, saját maguk művelik ingatlanukat, a kért mezőgazdasági eszközök eddig hiányoztak, erkölcsi szempontból kifogástalan viselkedésük és ezirányú kérésüket a Hadirokkantak, Hadiárvák és Hadiözvegyek Országos Szövetségének megyei tagozatánál benyújtották.

2. Ipari eszközöket kapnak önálló kisipari műhely létesítése céljából a hadirokkantak gyermekei és a hadiárvák, akik valamely kézművességet kitanultak, 18 évnél nem fiatalabbak, de 21 évet be nem töltötték (mely feltétel alól kivételes esetekben felmentést adnak), sem nekik, sem családjuknak nem áll módjában a megfelelő szerszámok beszerzése, megfelelő műhellyel rendelkeznek, szegénysorsuk, erkölcsi szempontból kifogástalan viselkedésük és kérésüket a fenti Szövetségnél benyújtották.

A Szövetség az összes szükséges bizonyítvánnyal felszerelt kéresecet, egy, e célra küldött bizottság útján átvizsgáltatja, elrendeli a helyszíni vizsgálatot és ha megállapítja, hogy a kérelmező az előirt feltételeknek megfelel, a kért eszközök átadását elrendeli.

A gazdasági felszerelés és ipari eszközök a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Szövetségének tulajdonát képezik és a kérelmezőnek csupán használatra bocsáttatnak át 5 évre. Ezen időn belül a Szövetségnek jogában áll bármikor ellenőrizni, hogy a használatra átadott felszerelési tárgyak megvannak-e és a kérelmező megtartotta-e az eredeti feltételeket? Ellenkező esetben joga van büntető eljárást indítani az illető ellen, illetve utóbbi esetben a felszerelést tőle visszavenni.

Az öt év elteltével a felszerelési tárgyak a Szövetségnek visszaadandók. Azok, akik igazolják, hogy a tárgyakat érintetlenül és jó állapotban megőrizték, közben biztosították megélhetésüket és szaporították felszerelésüket, saját szerszámokkal, ill. gazdasági eszközökkel, a Szövetség központi bizottsága a felszerelési tárgyakat tulajdoni jelleggel átruházhatja a kérelmezőkre.

Tekintettel arra, hogy a Szövetséghez benyújtandó kérvény alakja pontosan elő van írva és hozzájuk számos bizonyítvány mellékelendő, felhívjuk mindazokat, akik a fentiek alapján ezen kedvezményre jogosítottak, hogy szerkesztőségünkkel az összes személyi adataikkal együtt közölgjék. Minden szükséges felvilágosítást készséggel megadunk, valamint a kérvények szövegét is teljesen díjtalanul, csupán a portókölttség előzetes beküldésével bárkinek elkészítjük.

A búza értékesítéséről szóló újabb intézkedések.

A búzatermelés, értékesítés, feldolgozás és kivitel ellenőrzésének elősegítése céljából kiadott 1553. számú, a hivatalos lapban 1936. július 2-án megjelent királyi dekrétumnak a mezőgazdák érdeklő intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük.

Juliustól októberig a hektóliterenként 77 kg. súlyú és 3% idegen testet tartalmazó búza legalacsonyabb ára a termelő vasútállomásán va-

gononként 35.000 Lei, a többi hónapokban 36.000 Lei. (Egy vagon 10 tonna = 100 métermázsza, tehát 1 q búza 350—360 Lei). Ez az alapár 1—1%-kal emelkedik vagy csökken, ha a búza súlya hektóliterenként 1—1 kg.-al nehezebb vagy könnyebb, vagy a benne lévő idegen test arányszáma 1—1%-kal magasabb, vagy alacsonyabb. (Tehát a hektóliterenként 79 kg. súlyú és 2% idegen testet tartalmazó búza ára

wagonként 36.500—37.800 Lei). A rozs fél részben idegen testnek számít. (Pl. 6% rozs 3% idegen testnek).

Búzáat senki sem vásárolhat a fentieknél alacsonyabb áron.

Minden búzatermelő gazda köteles a vetőmag elvetésétől számított 10 napon belül bejelenteni az általa bevetett — saját vagy hasznbélrel — terület nagyságát, az aratástól számított 7 napon belül pedig a termés pontos mennyiségét.

Minden cséplőgéptulajdonos köteles hetenként bejelenteni az általa csévelt búza mennyiségét és erről külön könyvet vezetni.

A megelőző két bejelentésben említett bejelentések kisközségben a jegyzőnél, városban a titkárnál eszkozlendők.

Lisztet eladás céljából csak kereskedelmi műmalmoknak nyilvánított malmok örölhetnek. A többi malmok csupán a falusi termelők búzáját örölhetik, azok házi szükségleteinek megfelelő mennyiségben és csupán egyfajta szitalallan lisztnek. Húsvét és karácsony előtt 20 napig kivételesen a kis malmok is örölhetnek finomabb minőségű lisztet, azonban minden falusi család részére legfentebb 50 kg.-ot. Árpa örölése tilos.

Falusi földművesek és a kis malmok gabonájukat liszt alakjában nem árulhatják.

Piactérrel rendelkező helységeiben 5 Km-es körzetben tilos uccákon, útakon, körcsmákban és a falusi szállodákban gabonát vásárolni.

Minden városi pék köteles az általa készített kenyérré megfelelő mennyiségű bélyeget ragasztani.

Ezen intézkedések megszegőire rendkívül súlyos következmények hárulnak:

A fentieknél alacsonyabb áron eszközölt vásárlásnál először 5000—50.000 Lei bírság, további esetekben 10.000—100.000 Lei bírság és 5—30 napi elzárás,

a termelők és cséplőgép tulajdonosok által eszkozlendő bejelentés elmulasztása esetén 1000—10.000 Lei bírság,

műliszt örölésére és forgalomba hozatalára nem jogosított malmok által eszközölt műlisztörölés vagy forgalomba hozatal esetén először 5000—10.000 Lei bírság, további esetekben 100.000—200.000 Lei bírság, és 1—15 napi elzárás,

a falusi földművesek házi szükségletére örölt liszt eladása esetén, vagy ha falusi mezőgazda sajátjaként viszi örölni oly személy gabonáját, aki illetékmentesen nem örölhet (pék, kereskedő, stb.), először 1000—5000 Lei bírság, további esetekben kétszeres bírság és 1—30 napi elzárás,

a piactéren kívül, de az 5 Km.-es körzetben eszközölt gabonavásárlásnál először 2000—5000 Lei bírság, további esetekben 5000—10.000 Lei bírság és 1—15 napi elzárás,

ha a falusi malom többfajta lisztet öröl, először 10.000—50.000 Lei bírság, további esetekben 5000—100.000 Lei bírság és a malom bezárása 6 hónapra.

Az ellenőrzéssel megbízott közegek által felvett és a központi felülvizsgáló bizottság által jóváhagyott kihágási jegyzőkönyvek ellen, azok kézbesítésétől számított 15 napon belül a kihágás elkövetésének helye tekintetében illetékes törvényszékhez felelbezésnek van helye. A felelbezésnek különbeni megsemmisítés terhe mellett tartalmaznia kell: a lakhely megjelölését a törvényszék székhelyén, a részletes indokolást és az összes igazoló iratokat, mint mellékleteket. A kirótt bírság végrehajtását a törvényszék felfüggesztheti, ha a felelbező a törvényszék által előirt biztosítékot készpénzben birói letétbe helyezi. A törvényszék ítélete ellen annak kézbesítésétől számított 30 napon belül felfolyamodás nyújtható be az illetékes ítélőtáblához, mely a végső fokon ítél. A felfolyamodás alaki kellékei azonosak a felelbezésével.

A dekrétum részletesen intézkedik még a búzakivitel, lisztkereskedelem és a műmalmok ellenőrzése felől is.

Olvasóinkhoz!

Lapunk teljesen átszervezett, júliusi számából mutatványpéldányokat küldtünk a gazdáknak és a falu vezetőinek; papoknak, tanítóknak. A beérkezett levelekből örömmel állapíthatjuk meg, hogy lapunkat szeretettel és lelkesedéssel fogadták és az E. G. E. új vezetőségének célkitűzései széles körökben mély viszhangra talált. A gazdatársadalom belátta, hogy minden érettük történik s így a lap támogatása is saját, elsőrendű érdekük. Epen ezért, azzal a kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, hogy haladéktalanul lépjenek előfizetőink soraiba. Aki belép az E. G. E.-be évi 60 lejért kapja a lapot.

A transilvániai kétszázezer szász gazda hetenként tizenötezer példányban vásárolja meg gazdasági lapjukat. A magyar gazdatársadalom kétmillió lelket számlál s így jóval fölül kell hogy járjunk a szász gazdákat.

A papok és tanítók a múltban is gyönyörű példáját adták a népük érdekében történő munkák támogatásában. Biztosak vagyunk abban, hogy ezuttal is találkozunk velük a kötelességteljesítés mezején és beküldik azoknak a gazdatestvéreinknek a névsorát, akiknek megindíthatjuk a lapot.

A „GAZDA” szerkesztősége.

EGYLETI ÉLET

GAZDAKÖRI ÉLET

Az E. G. E. elnöke a bánsági magyar gazdasági egyesület tisztújító közgyűlésén

A bánsági magyar gazdaközönség nagy érdeklődése mellett folyt le vasárnap délután a B. M. G. E. közgyűlése. Az érdeklődés oka egyrészt a tisztújítás volt, másrészt pedig az a körülmény, hogy a gyűlésen az anyaegyesület elnöksége is képviseltette magát. A közgyűlést dr. Gyertyánffy László elnök nyitotta meg. Melegen üdvözölte egyesület szép számban megjelent tagjait, valamint a vendégeket. Visszapillantást vetve a lefolyt év fontosabb eseményeire, megnyitója végén bejelentette az elnöki tisztségről való lemondását, kérv a közgyűlést, hogy újabb jelesétől eleinteni szíveskedjék, mert nem állana módjában az új időpontra a tisztséget vállalni. Ezután Koppány Rezső főtitkár terjesztette elő az egyesület működéséről szóló jelentését, ennek kapcsán vázolta a múltból a Bánság mezőgazdaságának siralmas helyzetét. A titkári jelentés tudomásul vétele után, a tisztújításra került a sor, amelynek rendén a közgyűlés egyhangulag megválasztotta az egyesület új vezetését. Eszerint: Elnök: Lukács Jenő földbirtokos. Alelnökök: Demkó Géza és Bakos János telepes gazda. Ügyvezető főtitkár: Koppány Rezső, pénztárnok: Takács Kálmán. Ellenőrök: Tóth Benjámín és Bócsó István. Az igazgatóválasztmány tagjai: dr. Gyertyánffy László, dr. Jakabffy Elemér, Kelts Simon, Feigel Ede, Schéfer Dezső, Dezső Antal, Szalay István, Berta Máttyás, Velitsch GGusztáv, Kecskeméthy Péter, Ördögh Sándor, Valkai György, Szilágyi Imre, Hergott Péter, Cs. Nagy Sándor, G. Tóth János.

A választások megejtése után Lukács Jenő az egyesület ujonnan megválasztott elnöke: köszönetet mondott a megtisztelő bizalomért. Tisztában van a nagy felelősséggel, azt szívesen vállalja az E. G. E. égisze alatt. Egyre hangosabb formában nyilvánul meg a kívánság az aktív munka érdekében. Örömmel vállalja a munkát dr. Szász Pál E. G. E. elnök irányítása mellett és Török Bálint E. G. E. igazgató és Telegdy László segítségével. Maga mögött érzi az egész Bánát magyar gazdaközönségét és bizik abban, hogy a nehéz feladatnak ilyen körülmények között képes is lesz megfelelni. Az idej jó természetben is buzdítást lát a termékeny, sikeres munkára. Programját illetőleg nem akar üres ígéreteket tenni. Rámutat a román és sváb gazdák szervezett céltudatos munkájára és lendületes szavakkal hívta fel a közös cél érdekében való önzetlen együttműködésre az egész Bánát magyar kisgazdatársadalmát. A lelkes éljenzéssel

fogadott beköszöntő után, javaslatára dr. Gyertyánffy László lelépő elnököt az egyesület tiszteletbeli elnökének választotta meg a közgyűlés.

Ezután dr. Szász Pál az E. G. E. elnöke szólott a jelenlevő kisgazda közönséghez. Elsősorban hitet tesz a magyarsága mellett. Másodsorban kötelességének ismeri a magyar földművelő nép érdekeinek 100 százalékos szolgálatát és közeleget a napi politika mindenkor kizárása mellett. Keresi a lehetőségeket, a szétforgácsolt közeleget, amelyeket a földművelő nép anyagi felvirágoztatása érdekében felhasználna. Neuralni, hanem szolgálni akarom — ugymond — magyar gazdatestvéreimet. Ez a legszebb kisebbségi feladat. Rangot, vagyont nem keresek, hanem emelkedett lélekkel önzetlenül akarom szolgálni a magyar gazdák által szántott terület népét. Nemesak fehér fejű gazdákat akarok látni a gyűléseken, hanem a jövődöntő képviselő ifjúságot is be kell vonjuk munkánkba. A gazdatestvéreim, a hűség és az erkölcs kötelez egymás segítségére. A gazdák széles tábora nélkül a vezérek képtelenek eleven gazdatársadalmi munka életrehozására és kifejtésére. Életet, lelket és fiatalsággal akarunk lehelni a gazdakörökbe a jövő számára. A kisgazdára és a tradíciókat őrző középbirtokos osztályra egyaránt nélkülözhetetlenül szükség van az E. G. E.-nek a közérdekű munkájában. Nem akar pesszimista lenni a gazdajövőt illetően. Boldogan látja a magyar gazdasági iskolánál által évenként kibocsátott rajokat, amelyek gazdasági kulturát viszik magukkal falvainkba sugározva a tudást és szakismereteket mindenfelé. Fel kell keltenünk a földművelő népben az áldozatkésztséget. Ezt a fajta, becsület és gazdatestvéreim egyaránt megkövetelik. A nemes célért dolgoznunk kell, mindnyájan egyéért, vagy mindnyájunkért elve alapján — haláláig. Sok érték van a magyar gazdatestvéreinkben. Ezeket fel kell kihasználnunk. Egymást meg kell becsülnünk és együtt kell dolgoznunk mindnyájunk gazdasági térszervezésének érdekében. Minden vidéki gazdasági szükségleteit az érdekelt gazdák megállapítsák. Csak akkor szolgáljuk jól a gazdatestvéreinket, ha minden helyi érdekelt cél megismerve ahhoz alkalmazzuk munkaprogramunkat. Isten áldását kéri a bánáti magyar földművelő népre, jó aratást, bő szüretet kívánva fejezte be nagy tetszéssel fogadott beszédét. A gyűlést Lukács Jenő és Bakos János telepes gazda elnök beszédével zárult.

Az Odorheiu vármegyei Gazdasági Egylet

Szakáts Péter elnökletével ülést tartott, amelyen részt vett Szász Pál dr. az E. G. E. elnöke és Mikó László ig. tag. Szakáts Péter elnöki megnyitójában behatóan foglalkozott Transilvânia gazdasági életének multjával és rámutatott azokra a feladatokra, amelyeknek a megoldása a magyar gazdasági intézményekre hárul. Jodál Gábor dr. nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az ülésnek nincs politikai jellege és egyetlen feladata a gazdasági szakkérdések megvitatása. Ezután általános figyelem közepette Szász Pál dr. az E. G. E. elnöke emelkedett szólásra és előadását mindvégig feszült figyelemmel kísérték. Seregszemlét tartva az utóbbi 12 esztendő gazdatársadalma fölött leszögezte, hogy az új gazdasági életet a kisgazdákon keresztül kell felépíteni, mert ők a magyarságnak legerősebb rétege és bástyája. Ez a munkaterv azonban nemcsak jogokat, hanem kötelességeket is jelent számunkra. Örömmel állapítja meg, hogy az emberek, de különösen az ifjúság dolgozni akar, mert világosan látják gazdasági helyzetüket és érzik a szervezkedés fontosságát. Ennek tulajdonítható, hogy ugyszólván maguktól alakulnak meg a gazdakörök. A gazdasági élet fellendítésének azonban első feltétele a helyesirányú gazdasági nevelés és ennek érdekében az E. G. E. már a télen Transilvânia területén 20 kéthetes tanfolyamot rendez. A kisgazdaközönségnek a gazdasági élet cselekvő tényezőjévé kell lennie és csak ezután lesz értéke a szervezkedésnek, ha kellő öntudattal és lélekkel találjuk meg a valóban éltető életkeretet.

Szász Pál dr. elnök beszéde rendkívül mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre, majd Elekes Domokos dr. az I. G. Ducai gazdasági iskola mellett létesítendő tejtermék feldolgozó üzem fontosságára hívta fel a figyelmet. Fazakas János dr. a szövetkezetek és az E. G. E. közötti egységes módszer kapcsolatokról beszélt. Komoly és termékeny vitát váltott ki a tarkamarha és a régi fehérmarha kérdése, amihez Szabafi Tivadar és Sehesi János szóltak hozzá. Végül Mikó László nyújtott értékes felvilágosítást az E. G. E. vetőmag és sertésbeszerzési akciójáról. Bejelentette, hogy az E. G. E. már őszire kedvező feltételek mellett kitünő buzavetőmagvakról fog gondoskodni. Többek felkérésére ismertette a sertésvész elleni küzdelem módszereit. A hallgatóság komoly tanulságokkal hagyta el a gyűléstermet.

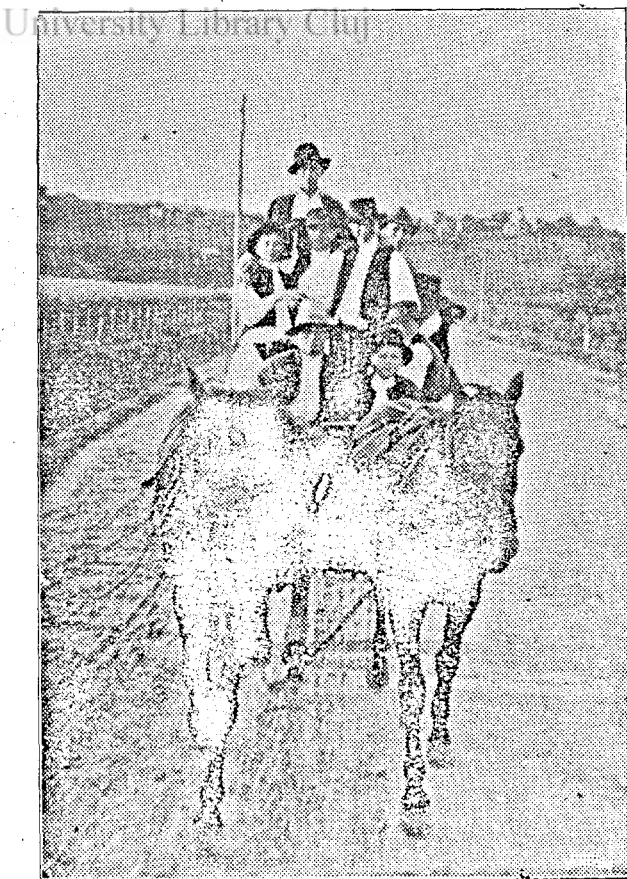
A giläui gazdakör tanulmányi kirándulása.

A „Gazda“ multhavi számában jeleztük, hogy az E. G. E. Giläui gazdaköre eredeti módon gazdasági tanulmányi kirándulást rendez a Bethlen kollégium ciumberdi gazdasági iskolájának megtekintésére. A legolcsóbb közlekedési eszközt választották, a szekeret s így a 220 km-es út fejjenként mindössze 55 lejbe került.

A tanulmányi kirándulás július 4—5—6-án zajlott le, amelyen 25 ifjú vett részt, Giläu, Căpusul Mic, Căpusul Mare, Vlaha és Luna köz-

ségekből. A kirándulók annak idején végezték az E. G. E. giläui gazdasági tanfolyamát és így kitünő továbbképző jellege volt az utnak. Gyakorlatban láthatták mindazt, amit elméletben a télen az előadásokon megtanultak. Zuhogó esőben indultak el, egész Turdáig megszakítás nélkül esett. Csak Turdán sütött ki a nap, ahol megtekintették a város nevezetességeit, majd a kertészeti szakiskolát tanulmányozták. Utbaesett Horváth Miklós volt alispán birtoka, ahol négyzetes kukoricát, fajbuzát és a simmultánózott mangalicafalkát láthatták. Majd végigsétáltak a díszkerten és vacsora közben megkostolták az uradalom kitünő borait. Innen folytatták utjukat. Reggel 7 órára megérkeztek a ciumberdi iskolához, ahol Nagy Endre dr. igazgató fogadta a vidám hangulatban énekszóval bevonuló gazdaifjakat. Rövid pihenés után megtekintették az iskola több mint 200 csemetét számláló törzs gyümölcsösét, szakszerűen vezetett veteményes-kertjét és oltvány telepét, végül a híres ciumberdi rizlinget termő szőlőt.

Délután a Hangya szövetkezeti központ előzékeny vezetősége végigvezette az ifjakat az áruraktárakon és pincéken. Ezután a Bethlen Kollégium szertárait nézték meg. Élvezettel hallgatták Muzsnai László dr. rektor-professzor magyarázatát. Később ellátogattak az Ambrosi-Fischer és Társai faiskolájába.

[A kirándulás résztvevői.

A merai gazdanap.

Julius 26-án szépen sikerült népies gazdanapot rendezett az E. G. E. a nádasmenti Mera községben, amelyen résztvett Suciag, Bágara, Turea és Aghires magyar gazdatársadalma is. Örömmel állapítjuk meg, hogy a fiatalság is rendkívül nagy érdeklődést tanúsított. Az E. G. E. központja részéről Szász Ferenc alelnök és Seyfried Ferenc segédtitkár, míg az E. G. E. „Gazda” lapját gróf Teleki Adám főszerkesztő és Demeter Béla képviselték. A gazdanap reggel 9 órakor tem-

Utban a mezőre.

plomozással kezdődött. Szabó Géza merai tiszteletes úr magasszárnyalású prédikációt mondott. Különösen kedves eseménye volt ennek a napnak Horváth Istvánné, Tószegi Anna és Berki Györgyné, Berki Klára templomi ajándéka. Az egyháznak ez a két buzgó hive hónapokon keresztül a szerénység és alázat legszebb titkáival, gyönyörű terítőt kötött, illetve varrt, amelyet a gazdanap kedves meglepetésül, anélkül, hogy bárki is sejtette volna, kora reggel felterítették a szószékre. Majd a gazdanap résztvevői, a Kalotaszeg gyönyörű festői népviseletében kivonultak a mezőre, ahol az ifjúság szép sportmutatványokkal szerepelt az E. G. E. által felajánlott arany, ezüst és bronz érmekért.

A 300 m. síkfutást Tószegi Ferenc nyerte meg, ki az egyesület által osztott érmek közül a bronzot kapta ezért. A 200, 100 m. futók pénzbeli jutalomban részesültek. A magas-

ugrásban (130 cm.) Kovács Károly Tóni vezetett, ki szintén bronz érmet kapott.

A tánceversenyben a következők nyertek a bíráló-bizottság által jutalmat: Legényes tánc: 1. Kömös György Gazsi 51 éves Mera-i házaspár, kinek a bíráló-bizottság egyhangulag ítélte oda a nagy arany-érmet. 2. Csizsér József (Suciag) 100 lej jutalom. 3. Nagy Marci János (Vista) 50 lej jutalom. Dicséretet kapott Papp Bertalan. — Csárdás: 1. Antal Márton—Bodor Erzsébet (Mera-i legény) nagy ezüst-érem. 2. Nagy András—Kurátor Rózsi (Suciag) könyvjutalom.

Délután megkezdődött a gazdák tanácskozása, Szász Ferenc alelnök az E. G. E. búzavetőmag csereakcióját ismertette és rámutatott a célszerű mezőgazdálkodás irányelveire. Gróf Teleki Adám a magyar kisgazdatársadalom összefogását hangoztatta, mint megmaradásunk egyetlen biztos lehetőségét. Demeter Béla az újjászerveződött E. G. E-t, annak új vezetőségét és a „Gazda” lapot ismertette. A beszédekre a kisgazdák részéről több üdvözlő beszéd hangzott el, majd 180 új taggal megalakult a Gazdakör. Dési elnök, Szabó Géza ref. lelkész. Elnök: Horváth János Domokos. Pénztárnokok: Simion György, szász és Vargha András hangya. Jegyző: Simion András. Igazgatósági tagok: Kovács Simion István. Ifj. Bauer György Polák, Tószegi András Hatházi és Horváth János.

GAZDÁK! EXPORTŐRÖK!

Használjatok

kender, len, napraforgó, lencse, borsó, bab, repce, köles, mustár, tökmag, lucerna és lóhere

magvak szállításánál

valamint dió, gyógynövény, gyapju, liszt és minden árunál, amit eddig jutazsákban szállítottatok,

csak papírsákok!

Minden jobban megáll a papírsákban, amely jóval olcsóbb is.

„BATEŞ” R. R. Bucureşti I.
Str. Cobălcescu 14.

Invitare la Adunare Generală Extraordinară.

Societatea Agrară Ardeleană va ține în ziua de 2. Septembrie (Miercuri) 1936, ora 11 a. m. la sediul societății din Cuj, Str. Andrei Muresanu Nr. 10, o *Adunare Generală Extraordinară* la care cu onoare îl invită pe toți membrii societății, cu observațiunea, că în cazul dacă adunarea nu va putea hotărî din lipsa numărului suficient de membrii, se va ține o nouă adunarea generală extraordinară în ziua de 9 Septembrie (Miercuri) 1936, când indiferent de numărul membrilor prezenți, în baza punctului f) a §. 13 al statutului, va hotărî asupra punctelor fixate în ordinea de zi a ședinței din 2. Septembrie 1936.

Președinte:
Dr. Szász Pál ss.

Director:
Török Bálint ss.

Ordinea de zi:

1. Vánzarea imobilului societății.
2. Cumpărarea imobilului nou.
3. Alegerea unui vicepreședinte.

Rendkívüli közgyűlési meghívó.

A Gazdasági Egylet 1936. évi szeptember 2-án, szerdán, délelőtt 11 órakor, Clujon, az egyesület székházában, Str. Andrei Muresan 10. sz. alatt rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk, azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben határozatképtelen volna, a közgyűlés szeptember 9-én, szerdán délelőtt 11 órakor fog megtartatni, mely az alapszabályok 13. §-ának f) pontja értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog a szeptember hó 2-i ülésre kitűzött tárgyak felett.

dr. Szász Pál sk.
elnök.

Török Bálint sk.
igazgató.

Tárgysorozat:

1. Az egyesületi ingatlan eladása.
2. Új ingatlan vásárlása.
3. Egy alelnök választása.

Meghívó.

A Gazdasági Egylet igazgató választmánya Clujon, 1936. szeptember hó 2-án, szerdán, d. e. 10 órákon az egyesület Andrei Muresan 10. sz. alatti székházának üléstermében rendes ülést tart, amelyre az igazgatóválasztmány tagjait ez-
ton tisztelettel meghívja.

Cluj, 1936. július 28-án.

Az E. G. E. elnöksége.

Tárgy:

Az 1936. évi szept. hó 2-i rendkívüli közgyűlés tárgyainak előkészítése.

Gazdaértekezletek a Mezőségen. Augusztus 8-án a mezőségi gazdák a Cămărași bál előtt fontos értekezletet tartanak Biró József vezetésével. 16-án viszont Teureni község Tyána tanyáján, Csonots János birtokán. Megtárgyalják a mezőgazdák összes irószzerű kérdéseit.

Tagdíj- és lapelőfizetési nyugtázások a következő számban!

Lépjén be minden gazda az E. G. E. tagjai sorába és alakítsunk minden községben gazdakört, mert csak így holdogulhatunk és válhatik számottevő tényezővé az a sok kis erő, ami az egyes gazdatársainkban van és amit ma szét-hullva szerte sodornak a szelek falevél módjára. Aki teheti egyénileg lépjén be a tagok sorába és huzditsa erre kivétel nélkül minden egyes gazdatársát, aki pedig ezt nem teheti, lépjén be a falusi gazdakör tagjai sorába. Ahol nincs gazdakör, ott azt meg kell alakítani elevenen lüktető élettel, lélekkel kell azt közös erővel megtölteni. A gazdakör alakítása kapcsolatos tudnivalók felől díjtalanul tájékoztatja az egyesület az érdekelteket.

Az E. G. E. tagdíja egy évre 60 L. Az egyesület tagjai a *Gazdát* tagsági illetmény fejében, külön előfizetési díj nélkül kapják. Nem tagok részére is csak 100 L. egy évre az előfizetési díj. Egyes példány ára 5 Lej.

Alább közöljük az egyesületi tagsági nyilatkozatot. Kivágandó, nem tagokkal aláíratandó és az E. G. E. címére beküldendő.

Rendes tagsági kötelezvény.

Alólirott, mint az E. G. E. rendes tagja, kötelezem magamat, hogy évenként — hat évi időtartamra terjedőleg — az egyesület Clujon székelő pénztárába minden év január havában évi tagdíj 60 leit, azaz Hatvan leit befizetek, mit ha nem tennék, szabadságot engedek az egyesületnek aziránt, hogy a be nem fizetett s általam évenként — hat évi időtartamra terjedőleg — befizetni kellett 360 lei, azaz Háromszázhatvan lei összeget és annak az első be nem fizetett részlétől folyó 6%-os kamalját egyszerre, együttesen, sommás eljárás útján fevehesse.

Ezen kötelezettség azonban saját személyemre vonatkozik és haláломmal aképen szűnik meg, hogy örököseim csakis az ugyanazon évi december hó 31-ig netán felmerült díjtartozás befizetésér lesznek kötelezhetőek.

Amennyiben a hat év letele előtt legalább 3 hónappal a tagok sorából való kilépésemet be nem jelenteném az egyesületnél, jelen tagsági kötelezettségem újabb hat év tartamára meghosszabbíthatik.

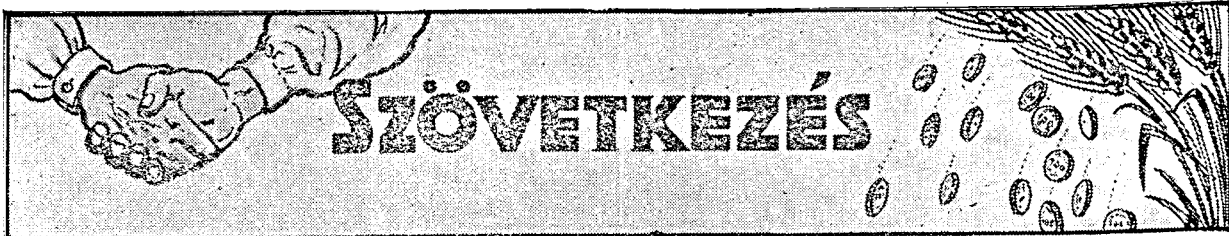
Kelt

mint tanu.

rendes tag.

mint tanu.

(olvasható aláírás.)

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Uniójának közgyűlése.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek elnörszövevény Uniója július hó 21-én tartotta meg ezévi közgyűlést Satumaren. A közgyűlésen szép számban jeurentek meg a satumerei vidéki szövetkezetek kiküldöttei. A központot dr. Gyárfás Elemér elnök, dr. gróf Bethlen Lászuó ügyvezető igazgató, Dávid Sándor és Gyarmati Árpád igazgatósági tagok, valamint Petrovay Tibor cégjegyző, dr. Oberding József, az Unió titkára, Juhász János főellenör és Perjessy János ellenör képviselték. Dr. Gyárfás Elemér elnöki megnyitójában szövetkezeti mozgalmunk megerősítésének a kérdésével foglalkozott. Az elnöki megnyitó után dr. gróf Bethlen László vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését az elmúlt évről. Ennek kapcsán örömmel állapította meg, hogy a konverzió szövetkezeti hálózatunk alig husz százalékát tette életképtelenné, míg a szövetkezetek nyolcvan százaléka sikeresen mentette át magát a konverzió. —

Most szövetkezeti mozgalmunk egy új korszakába lépett át s az új munkaprogrammba nemcsak a szövetkezetek anyagi megerősítését, de a szövetkezeti szellem megerősítését is fell kell venni, ami a szövetkezeti öntudat fejlesztésével érhető el. Az Unióba az elmúlt év folyamán 18 új szövetkezet lépett be, míg egy kivált. Az 1935. év végén az Unió tagszövetkezeteinek a száma 405. Ez a szám azóta a szövetkezeti eszme örvendetes terjedése folytán közel hússzal növekedett. Ezután egy megüresedett igazgatósági tagsági helyre dr. Harcsár Gézá, a „Hanga” Szövetkezetek Uniójának az elnökét, a felügyelőbizottságba pedig póttagul Szőke Józsefet választotta be a közgyűlés.

Új hitel és mezőgazdasági szövetkezetek.

Ez év foliyamán a G. H. Sz. kötelékében 4 új hitel-, 9 tej-, 2 cséplő- és 1 malomszövetkezet alakult meg. Örömmel állapítható meg, hogy tejszövetkezeti szervezkedés mellett raterelődött népünk figyelme a mezőgazdasági beszerző, termelő és értékesítő szövetkezetekre is.

Kérdés — Felelet

Református lelkész. Kérdés: Mikor kezdik meg a földadó kivetési munkálatait. A földadót 5 évenként vetik ki s állapítják meg. Az utolsó földadókivetés 1933-ban volt. A pénzügyminiszter az ősz folyamán adja ki általános körrendeletét, ugyanesak akkor fogják megkezdeni a kivetési munkálatokat is.

Több előfizetőnek. Kérdés: Van-e kilátás arra, hogy Románia piacot szerezzen kukoricajának: Jelenleg az a helyzet, hogy az ország alig ad el a külföldnk kukoricát. Külföldi piacainkat elvesztettük és ezideig még nem sikerült a kérdést megoldani.

Dr. Óváry Elemér. Beküldött egy látszólag ép kajszinbaraekot, amelynek a belső állománya teljesen barnás, rothadt volt.

A beküldött kajszinbaraekot a vánkospenesz nevű betegség tette tönkre. Ezt a betegséget lapunk „Gyümölestermesztés és Kertészet” rovatában részletesen ismertettük, itt csupán a védekezés menetét közöljük.

1. A barack ágak minden sérülését vágjuk

kereken az épségig és főzött kátránnyal kenjük be.

2. Szedjük össze a gyümöles mumiákat és égessük el.

3. Az elszáradt virágokat vágjuk le az ágrész 1—2 em-ével együtt, hogy a behatolt gombafonalat is távolítsuk el.

4. Rügyfakadás előtt permetezzünk 2%-os bordói lével lemosás szerűen.

5. Amikor a virág fésülésben van, permetezzük meg ½%-os bordói lével ködszerűen.

6. A nyári permetezést csak nagy fertőzés esetében alkalmazzuk. Az elsőt közvetlen virágzás után és folytatólagosan 2—3 hetenként. A nyári permetezést ködszerűen végezzük. A permetezéshez két készítményt használunk, amelyen az Amonil vagy Solbár. Az előbbi ¼%-os erősségben, az utóbbit a virágzás utáni első hónapban ½%-os, a további permetezéshez 1%-os erősségben használjuk.

7. A fán lévő rothadásnak indult gyümölesöket azonnal szedjük le és gyümölesösünktől távol eső helyen ássuk el vagy égessük el. Ne dobjuk a szemétre!

NÉPEGÉSZSÉGÜGY

Gazdasági munkát végzők betegségeinek rövid áttekintése.*

(Folytatás.)

II. Vegyszerek által okozott károsodások (mérgezések).

1. és 2. Superphosphat, Thomassalak. Munka alkalmával való mérgezési mód: A superphosphát (szabad kénsav maró hatása miatt) és a thomassalak a kezelés és a kiszórás alkalmával szembe, vagy orrba kerülve gyulladást, fejfájást, múlt rosszullétet okoz.

3. Mésznitrogen. Munka alkalmával való mérgezési mód: Mésznitrogén nagy porfinomságánál fogva a légzőszerveket támadja meg. Ajánlott egészségvédő rendszabályok: E trágyaanyagoknak kézzel való szétszórása alkalmával a kezeket kenjük be faggyúval és gummikesztyűt, zárt szemüveget, valamint orrvédő kendőt használjunk. E trágyaanyagok kiszórása szélmentes időben vagy szél irányában végeztessék. A kiszóráshoz jó maroknyit befogadó cínezett vasból, vagy egyszerűen fából készült kiszóró kanalak előnyösen használhatók. — A mésznitrogen nyirkos homokkal vagy fűrészporral, közvetlenül kiszórás előtt zárt edényben jól össze-rázva, a porzás kellemetlenségé nélkül szórható ki.

4. Sósav, kénsav. Munka alkalmával való mérgezési mód: Szódás talajoknak savval való javításánál használt töménysav különösen szembe, szájba jutva égési sebeket okozhat.

Ajánlott egészségvédő rendszabályok: Tömény savakkal való érintkezéstől óvakodjunk, higitásuknál a savat a vízbe öntsük (fordítva nem szabad) állandó keverés közben.

5. Réz-, higany-, arséntartalmú porcsávázószerke. Munka alkalmával való mérgezési mód: Vetőmagvag gombabetegségei ellen használatos porcsávázó szerke alkalmazásánál felszálló por belélegezve a szájba, szembe, orrba jut s mérgezést okozhat. Ajánlott egészségvédő rendszabályok: A csávázást a porzás elkerülése céljából zárt edényben (forgódob), hordó, vagy linoleum-zsákban) végezzük és az ürítésre vigyázzunk, nehogy a por által a levegő fertőződjék. Zárt szemüveg és orrvédő használata ajánlatos.

6. Réz-, higany-, arséntartalmú nedves csávázó szerke. Munka alkalmával való mér-

gezési mód: Vetőmagvak gombabetegségei ellen használatos nedves csávázó szerke alkalmazásánál, sérült bőrfelület útján a véráramba vagy a szájon keresztül a gyomorba kerülve okozhat mérgezést.

Ajánlott egészségvédő rendszabályok: Sebés kézzel ne végezzük a vetőmagvak forgatását, átmosását, a kezeket tartsuk tisztán, hogy a méreg a szájba ne kerülhessen.

7. Réz-, kén-, arsén-, bariumehlorid-, nicotintartalmú permetezőszerek, valamint szénkéreg, strychnin, phosphor, mérges gázok. Munka alkalmával való mérgezési mód: Ha a permet a szembe hull, a permettel, vagy szennyezett kezünkkel szemünket dörzsöljük, szemgyulladást okozhatunk. Szennyezett kézzel, étellel a szájon át általános mérgezés okozható, minek főtünete a hasmenés esetleg hányás is. Emellett a barium és nikotin gyorsan kifejlődő bénulást, szívgyengeséget, a strychnin nagy izgalmat és ingerlékenységet, a kén-gőzök és mérges gázok fuldokló köhögését, fejfájást és mellfájdalmat okoznak, azonkívül a szénkéreg gőzei gyulékonyak és könnyen robbannak s így is károsodást okozhatnak. Fenti tünetek jelentkezése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni.

Ajánlott egészségvédő rendszabályok: Tudatában annak, hogy méreggel dolgozunk, fokozott figyelem szükséges. Kezeket tartsuk tisztán, hogy az étellel a gyomorba méreg ne kerülhessen. Porzó és permetező szerkenél használjunk zárt orrvédővel ellátott szemüveget, könnyen párolgó, mérgező gőzök (szénkéreg, kén-gőz, nikotin) használatnál a zárt helyiségeket nagy melegben erősen szellőztessük, tűző napfényen ezeket a szerket ne használjuk.

8. Petróleum, kátrány- és kátránytermékek. Munka alkalmával való mérgezési mód: A mindennapi munkánál a légzőszervekre és a bőrre hatnak mérgezőleg, szédülést, rosszullétet okozva.

Ajánlott egészségvédő rendszabályok: Friss levegő és a bőrfelület tisztán tartása.

— Balesetek előfordulása esetén orvosi segítséget ne mulasszunk el azonnal igénybe venni.

* A Magyar Népegészségügyi Szemleblől.

Búza: A kedvező időjárás következtében Transilvânia tekintélyes részein már javában dolgoznak a cséplőgépek. A befutott jelentésekből örömmel állapíthatjuk meg, hogy a termés, — az utóbbi évekhez viszonyítva, sokkal kedvezőbb. A búza minősége általában jó és megüti a tavayi nivóját. Az idén a búzában állandó megszakítás nélküli kereslet nyilvánul meg s kizárólag ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a hivatalos minimális árnál (35.000 L.) magasabb értéket képvisel és nagyobb árat ért el.

Ilyen helyzetben a malmosok kénytelenek lépést tartani a kiviteli lehetőségekkel és ugyanolyan árakat fizetni. Véleményünk az, hogy a jelenlegi árak tartják magukat és legelőre aligha fog árváltozás bekövetkezni. Ma Clujon, a 77—78 kg-os búzát 380—385 lejjelel jegyzik.

Ugyanezeket a megállapításokat tehetnők még a bánási és ókirályságbeli búzára is. Országszerte a múltévinél bővebb termés van.

Az amerikai nagy szárazság következtében búzaár szilárdulás következett be. Ez a körülmény természetesen piacainkra is kihatott. Végleges helyzetképet az amerikai búzavesztéséről azonban még nem lehetett alkotni és így ebből a tényből kifolyólag még korai volna jövődölésekbe bocsátkozni.

Rozs. A rozszban országszerte közepes termés volt. A legszebb eredményeket azonban ország-résziünk rozstermő vidékei Bihar, Sălaj illetve Sătmar megyék érték el. A rozsz jelenlegi ára: 295—300 L. Careiban 250—260 Lei.

Kukorica. A kitünő terméskilátások általános lanyha irányzatot okoztak és a kereslet a minimumra csökkent le. Amennyiben a búza ára nem emelkedett

volna, úgy a kukoricában még egy ennél is nagyobb áresésről kellene beszámolni. Általános megítélés szerint az új kukorica ára 20.000 Lei körül fog mozogni, feladó állomáson. A jóslat csak abban az esetben állja meg a helyét, hogyha esetleges elemi csapások nem okoznak nagyobb károkat, — vagy amire a mai körülmények között számítani nem lehet, — kiviteli lehetőségekkel állanánk szemben.

Kukorica mai ára: 260—265 Lei ab Cluj.

Árpa. Múlt havi számunkban beszámoltunk az árpa gyönyörű terméskilátásairól. A cséplési eredmények teljesen igazolták a feltevést Transilvânia kivételével országszerte rekordtermés van. Tekintettel arra, hogy az árpában évek óta nincs kivitelünk, az árak meglehetősen alacsony nívón mozognak. Moldovában az árpa hazájában 18—19.000 lejjelel kerül a piacra. Előre láthatólag nagyobb emelkedésre számítani nem lehet. Az árpa mai ára 240—250 Lej ab Cluj.

Zab. Országszerte közepes termésről számolnak be. A szorványos cséplési jelentések igazolják múlt havi számunk megállapításait. A múlt évi termésből semmi sem maradt vissza s így amint az egyébként előre látható volt az új áru csak lényegtelen eltolódással jegyez kevesebbet.

A tavayi zab 350—360 Lej volt, míg az ideji 340—350 között mozog. (Cluj, azonnali szállításra.) Véleményünk szerint aki csak teheti minél későbbben bocsássa áruba, mert a gyenge termésből kifolyólag komoly ár-emelkedési lehetőségek következne be.

Állatárak Clujon. Élősúly. Sertés teljesen hizott 24—25 lej kgr. Sertés félhizott 20 lej kgr. Teljesen hizott tehén 12 lej kgr. Teljesen hizott ökör 18 lej kgr. Vékony feldolgozásra

alkalmas hus 10 lei kgr. Igás ökör párja 13—18 ezer lei. Meddő marha darabja 4—7 ezer lei, növendék meddőmarha 2—4 ezer lei. Szopóborju 700—1500 le. Juh párja 700—1000 lei, borbécs darabja 500—800 lei. Igásló párja 12—16 ezer lei. Kocsiló párja 16—20.000 ezer lei.

Augusztus havi országos vásárok.

1. Bătăni Mari. Bazna, Coroianmartin. Lueta. Mercurea-Niraj. Palos. Vaida-Recea. Sft. Ana.
2. Cehul-Silvaniei. Cornetel. Jilbert. Sachis. Turulung. Bărzoava. Păneota.
3. Deva. Olpret. Săniob.
4. Cheveresul Mare. Clopodia.
5. Borsă. Ocna Sibiului. Sălard.
6. Bata. Chiuchici. Ilva-Mare. Ielod. Lăpuşel. Niţhişoară. Poenile sub Munte. Prejmar. Ag-hiresu. Bale.
7. Lăpuş. Mediesul-Aurit. Pe ciul-Nou. Vasău.
8. Frata. Someuta-Mare. Ileana. Siria.
9. Buciumi. Supurul de jos. Sămbăta de sus. Zărând.
10. Reghin. Sălcuia de jos. Simon. Borod. Rodna.
11. Aţel. Apoldul-Mic. Belint. Făget. Topolăvutul-Mrae. Ungra. Breţeu. Suplacul de Bărcău.
12. Giulvăz. Timişoara.
13. Avrig. Beşenova-Veche. Cenadul-Mare. Vişeu de sus.
14. Beltiug. Căraşeu. Nim gea de jos. Bratca. Uioara.
15. Bicsad. Dej. Iliă. Lazărea. Oraşul-Nou. Satchinez. Ulmeni. Hateg.
16. Corneşti. Lupeni. Roteni. Sărmăşag. Seleuşul. Sănpetru-German.
17. Rumeşti. Jibou. Tărlungeni. Uliesul. Păpănti.
18. Săvârşin. Voila. Mociu.
19. Aiud. Negreni. Dragu.
20. Borsă. Halmei. Negreşti. Vinga.
21. Baia-Mare. Cozmeni. Lăvada. Lovrin. Moritfeld. Mătrici. Bontida. Baraolt.
22. Borosneul Mare. Corund.
23. Beia. Copsa-Mică. Hideag. Serecia. Turti. Pecica. Unirea.
24. Arrusat. Copsa-Mare. Cene. Ghimes-Făget. Sebeş. Buteni. Gurahont.

25. Ciacova. Mărginreai.	Veche, Teiuș. Bpziaș. Câmpeii.	30. Simișana. Valea lui Mihai.
26. Copalnic-Mănăstur. Căcova.	29. Bistrița. Cîsnădie. Brașov.	Vulcani. Seia-Mare.
27. Seini. Sarafola. Viștea de jos.	Gârbău. Magherani. Orlat. Sărmașu. Sărată. Hălmaği, Hunedoara. Zam.	31. Alțina. Atia. Caransebeș. Recaș.
28. Comloșul-Mare. Moldova-		

Tőzsdei árak

Julius hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza tavalyi	Buza ideii	Árpa	Kukorica	Zab	Repce őszii	Káposzta repce	Napraforgó	Széna	Lohere és lucerna széna	Megjegyzések
CLUJ	390	375	—	280	345	—	—	—	115	140	
ORADEA	—	365	—	275	370	665	—	360	—	—	Napraforgó novemberi szállítás Halmi
TIMIȘOARA	—	360 370	240 250	285 290	—	—	—	—	—	—	

H I R E K

A Nemzeti Bank a buzaértékesítési rendelet módosítását kérte. A Nemzeti Bank a folyó évi buzatermésből 1¼ milliárd lei értékű devizára számít, de ezt a jelentős összeget nem látja biztosítottnak, mert az értékesítési rendelet módot nyújt arra, hogy buzakivitelünk nagyobb része a kliringes államok felé irányuljon. Ezért a Nemzeti Bank a jelenlegi buzaértékesítési rendeletnek oly értelmű módosítását kér, hogy az nem a kliringes államokba, hanem olyan országok felé irányítsuk, ahol a kivitelből származó deviza könnyen megszerezhető. Ezzel a kérdéssel a napokban foglalkozik a kormány gazdasági bizottsága.

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a kincstár ellenőrizze a gazdát cserélő ingallanok becslési összegét. Köztudomású, hogy a községi előjárások állítják ki azt az értékbizonyítványt, amit a bekebelezésnél a szerződéshez csatolnak és amelynek alapján az illetékeket kirójják. A községi előjárások és a pénzügyi közigazgatás között emiatt állandó nézeteltérések voltak. Ezt a kérdést most úgy akarják megoldani, hogy a pénzügyigazgatók megyéik egyes vidékeiről ingatlanbecslési értékkimutatást kérték, amit a hitelesség cél-

jából láttamoztatni kell a megyei mezőgazdasági kamarával is.

Két és félmillió márkás gyümölcskivitel engedélyt kapott Románia Németországtól. Románia egyike a világ leggazdagabb gyümölcstermő országainak, de ugyancsak az értékesítés szervezetlenségén múlott, hogy bő termések esetén a lakosság nem tudta a gyümölcsöt eladni, vagy ha jelentkeztek is a vevők, neveléséges összegért akarták megvásárolni. Az ideii termés a földművelésügyi minisztérium jelentése szerint csak Erdélyben, Beszarábiában és Moldovában szép, de az ország többi részeiben alig lesz gyümölcs. A hozzávetőleges becslés szerint 5700 vagon almára, 400 vagon körté, 1200 vagon szilvára, 760 vagon dióra és 150 vagon szőlőre lehet számítani. A Németországgal folytatott tárgyalások eredményre vezettek és Németország két és félmillió márka értékű gyümölcsbevitt engedélyezett. Kérdés azonban, hogy a kivitt intéző szervek nem fognak-e megfedkezni országárszünk gyümölcsterméséről?

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában főmunkatársaink közé tévedésből került be Dr. Jancsó Béla neve, aki a felkérésről csak megkésve értesült, közölte velünk, hogy legnagyobb sajnálatára a főmunkatársaságot súlyos anyagi helyzete miatt nem tudja vállalni.

Románia, Magyarország és Jugoszlávia összefogása esetén kétszeresre emelkedne a buza jelenlegi ára. Ismeretes, hogy az amerikai hőség súlyos kárt okozott a buzaivitelben. Lapjelentések szerint az idén szó sem lehet amerikai buzaivitelről, hiszen még a belső szükségletet sem fedezi. A külföldi lapok jelentései szerint, amennyiben a Dunamedence nagy buzatermő államai összefognának és közösen szerveznék meg az értékesítést, 600 leies buzaárt érhetnének el. Reméljük, hogy az említett államok vezetői a maguk részéről megteszik a kellő lépéseket, hiszen lakósaik nyolevan százalékát a mezőgazdák alkotják.

Kiállításal egybekötött Gazdanap Gilău. Az E. G. E. gilău-i gazdaköre augusztus 30-án vasárnap, állat-, termény- és gép-kiállításal egybekötött gazdanapot rendez.

MELICHAR-rendszerü,
pár soros
VETŐGÉPEK
12, 14, 16, 18, 20 22 sorosak
Holczmann József
géplakatos, CAREI, jud Sălaj.

Rejtvények

Miféle eszköz van a képen látható szarvasmarha szájában?

A megfejtés 1936. augusztus 20-ig beküldendő a „Gazda” szerkesztősége címére.

*

Julius 1-i számunkban közölt kép a *Vánkos penész* vagy *Monilia* nevű penész gomba által tünkrített alma mumiáját ábrázolta. A vánkospenész ellen télen és nyáron kéntartalmu oldattal permetezünk, a mumiákat télen leszedjük, mert ezeken telet át a gombacsira, nyáron pedig a rothadó penészes gyümölcsöt állandóan összeszedjük.

A helyes megfejtők közül sorshúzás útján a következők részesültek értékes könyvajándékkal, amit postán címükre megküldtünk: Binde Albert Suat, Bencze János Comănești, és Márko Albert Sântionlunca.

Mai rejtvényünk helyes megfejtői részére jutalmat tűzünk ki és pedig: I. 3 drb. gazdasági tárgyú füzet, II. 2 drb. gazdasági tárgyú füzet, III. 1 drb. gazdasági tárgyú füzet.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gré Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Boroczy László, Csomós János, Darvas Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kamarási Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Pohl Béla, Récey Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stier Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Urmánczy János, Veress István, Vita Sándor.

Három fontos kérdés:

Miért használjunk ARZOPOL porpácot?

Mert:

I - Teljes üszögmentességei biztosít!

II - Holdankénti 10% vetőmag megtakarítható!

III - Gyorsabb és sűrűbb kelés folytán is biztosítja a több termést!

ARZOPOL eredeti gyári áron beszerezhető minden jobb fűszer-, festék- és vaskereskedésben.

Díjtalan szaktanáccsal szolgál a központi propaganda iroda:

AGRICULTURA Cluj, Calea Victoriei 39. szám.

Gyártja a MOSKOVITS Ipartelepek R.-T. Oradea.